

Historia. Kamyczek, który wywołał lawinę...
Akt końcowy KBWE **str. 12**

FOT. DOMENA PUBLICZNA

Jak ukraiński zamachowiec „Smok”
chciał zastrzelić Józefa Piłsudskiego
we Lwowie w 1921 roku – **str. 9-11**

**POD
PARAGRAFEM**

Nr 176 (24 652)

DZIENNIK POLSKI

Cena 4,80 zł
(w tym 8% VAT)

Czwartek, 31.07.2025 r.

www.dziennikpolski24.pl

**Park rzeczny Wilga
w Krakowie** ma
zostać powiększony.
To wyjątkowa miejska
enklawa zieleni **str. 4**

FOT. DAMIAN RADZIAK

**Nowy Sącz: alkohol
na stadionie.**
Kontrowersyjna
uchwała wywołała
burzę **str. 5**

**Sztuka w miejscach
nieoczywistych.**
Tauron Arena
i Bunkier Sztuki łączą
siły **str. 6**

FOT. AP

FOT. WOJCIECH MATYSIAK

PIŁKA NOŻNA

Gwiazdy na boisku i trenerskich ławkach.
Dziś w Krakowie Szachtar zagra z Besiktasem
w II rundzie eliminacji Ligi Europy **str. 15**

POLSKA I ŚWIAT

Więcej inwestycji w obronność

Premier Donald Tusk wraz z wicesze-
fem MON Cezarym Tomczykiem od-
wiedził w środę Instytut Techniczny
Wojsk Lotniczych w Warszawie – je-
den z kilku wojskowych instytutów
badawczych, których celem jest
m.in. opracowywanie i wdrażanie
do wojska nowych rozwiązań tech-
nicznych. – Kluczowe jest inwesto-
wanie w polskie technologie, które
będą wspierać zarówno wojsko, jak
i sektor cywilny – podkreślił Donald
Tusk, zapowiadając więcej inwesty-
cji w polską obronność.

Czytaj str. 7

FOT. PAP/LESZEK SZYMANSKI

**Przed nami „Wawel
o zmierzchu”.** Taki
festiwal odbywa się
tylko raz w roku **str. 6**

KRAKÓW ZAOSZCZĘDZI OKOŁO 38 MLN ZŁ – KOSZTEM PASAŻERÓW

Wakacyjne cięcia w komunikacji

Piotr Tymczak

piotr.tymczak@polskapress.pl

**Mieszkańcy, którzy w wakacje pozo-
stali w Krakowie, narzekają na cięcia
w rozkładach jazdy. Zareagowali też
miejscy radni, którzy poprosili o wy-
jaśnienia i zapytali, czy sytuacja się
poprawi od września, czy są też pla-
nowane podwyżki cen biletów.**

„Zarząd Transportu Publicznego (ZTP)
wprowadził niedawno wakacyjne roz-
kłady komunikacji miejskiej. W mie-
ście prowadzone są też remonty i prze-
budowy w wielu miejscach, m.in. za-
mknięcie mostu Grunwaldzkiego, za-
mknięcie ciągu ul. Mogilska – al. Jana
Pawła II, przebudowa torowiska
do Wzgórz Krzesławickich czy za-
mknięcie tunelu pod dworcem głów-
nym, remont ul. Borkowskiej. Wyłą-
czenia na ww. odcinkach powinny jed-
nak uwzględniać zrekompensowanie
utrąconych możliwości transporto-
wych. Głosy oburzenia wśród mies-
kańców wskazują na to, że się to, nie-
stety, nie dzieje” – napisała w interpe-
lacji do prezydenta Krakowa radna
Aleksandra Owca z klubu „Kraków dla
Mieszkańców”.

Zwróciła też uwagę, że drastyczne
ograniczanie liczby kursów tramwajów
i autobusów może spowodować, iż
mieszkańki i mieszkańcy dotychczas
podróżujący transportem publicznym
prześlą się do samochodów, co spo-
woduje zwiększenie korków oraz za-

FOT. PIOTR TYMCZAK

**Wakacyjne cięcia w komunikacji powodują, że często tramwaje
i autobusy są przepełnione**

nieczyszczenia powietrza. „Taka poli-
tyka jest niezgodna z celami zawartymi
w aktualnie obowiązującej Strategii
Rozwoju Krakowa” – podkreśliła radna
Aleksandra Owca.

W odpowiedzi na interpelację magi-
straccy urzędnicy wyjaśniają, że w wa-
kacje cięcia w komunikacji miejskiej są
nieuniknione, bo korzysta z niej znacz-
nie mniej pasażerów, a ponadto – co
istotne – dostosowanie oferty przewo-
zowej do mniejszego zapotrzebowania
pozwala na uniknięcie niepotrzebnych
kosztów, sprzyjając zapewnieniu oferty
komunikacji miejskiej dostosowanej

do zwiększonych potrzeb przewo-
zowych w pozostałej części roku.

Urząd przedstawił też wyliczenia,
z których wynika, że w 2024 r. wprowa-
dzenie rozkładów wakacyjnych po-
zwoliło na ograniczenie wydatków
o ok. 32 mln zł. Według szacunków
w tym roku będzie to ok. 38 mln zł.

A czy we wrześniu wszystkie linie
tramwajowe i autobusowe powrócą
na pełne trasy i z częstotliwością jak
przed wakacjami? W urzędzie przyznają,
że nie – głównie z powodu trwających
i planowanych remontów.

Czytaj str. 3

Nr ISSN 0137-9089

Nr Indeksu 350052

9 770137 908043 31

Potężne trzęsienie ziemi u wschodnich
wybrzeży Kamczatki – najsilniejsze od 1952 r.
– wywołało tsunami. Niemal na całym
Pacyfiku wydano ostrzeżenia **str. 8**

**Izrael ma plan
aneksji Strefy Gazy.**
Netanjahu chce
ratować rząd **str. 8**

Jutro w Dzienniku Polskim PULS

● Dr Agnieszka Kozak, psychoterapeutka i autorka książki „W poszukiwaniu siebie”, mówi o mitach na temat terapii, ale także o sile tego procesu

Jakub Guder
publicysta

SPORT NARODOWY, A PŁACĄ JAK NA WACIKI

Gdybyśmy dziś zapytali na chodniku o sport narodowy, to Polacy wskazaliby nie skoki narciarskie, lecz pewnie tenis i siatkówkę. Jak my kochamy tę drugą dyscyplinę! Nie ma się co jednak dziwić, bo lubimy błyskotki, a na szyjach naszych siatkarzy i siatkarek co chwilę błyszczą nowe krążki. Polki zdobyły właśnie - trzeci rok z rzędu - medal Ligi Narodów. Hala w Łodzi na ich mecze już dawno była wyprzedana. Trybuny rozemocjonowane, radosne. Porażka z Włoszkami, a potem odrodzenie i zwycięski mecz z Japonkami. Piękne obrazy!

No to zajrzyjmy teraz do portfeli naszych reprezentantek. Przecież to lubimy. Szału nie ma. Za wywalczenie trzeciego miejsca dostały do podziału 300 tys. dolarów. Za wygraną całej imprezy był równy milion. W rundzie wstępnej każde zwycięstwo to 9,5 tys. dolarów dla zespołu, a porażka - 4250 dolarów. Prawdę mówiąc ta ostatnia kwota, czyli ok. 15 tys. zł, nie wystarcza nawet na waciki. W 2025 roku zwycięzca mistrzostw świata w darcie dostał 500 tys. funtów! Pół miliona! Ponoć za rok ma to być już milion, a to przecież sport, w którym można na treningu siedzieć w barze i pić piwo. Nie spędzasz godzin na siłowni, miesiące na zgrupowaniach bez rodziny, cały czas obracając się wśród tych samych gęb. Kolejny przykład, wielokrotnie przerażający - piłkarze. Patryk Klimala w Śląsku Wrocław dostawał 160 tys. zł miesięcznie. Czyli wychodzi, że siatkarki musiałyby wygrać pięć meczów, żeby mieć tyle samo. Z tym że do podziału.

Dlatego, chociaż lubię siatkówkę, coraz częściej uważam, że to jednak sport niszowy. Zasady piłki nożnej czy koszykówki znają na całym świecie. Siatkówkę, tak na poważnie, uprawia się może w 20 krajach. Kiedy Polska w 2014 roku była gospodarzem siatkarskich mistrzostw świata, przeprowadzałem wywiad z kapitanem reprezentacji Kamerunu. Przegrywali wszystko, ale zdobyli sympatię kibiców za swój entuzjazm na boisku. Otóż w trakcie tej rozmowy Jean Patrice Ndaki Mboulet zdradził mi, że jeszcze nie tak dawno, gdy na meczu w jego ojczyźnie ktoś stawał do serwisu, to ludzie myśleli, że zaraz będzie... rzut karny. Sporo tych karnych w jednym meczu.

TELEFONY

- Numer alarmowy 112
- Pogotowie ratunkowe 999
- Całodobowa Informacja Medyczna 12 661-22-40
- Telefon zaufania 12 413 71 33
- Pogotowie energetyczne - 991, gazowe 992, ciepłownicze 993, wod-kan. 994
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej 12 421 92 82
- Całodobowa Informacja Pacjenta 800 190 590
- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111
- Straż Miejska Kraków 986
- Całodobowa linia wsparcia 800 702 222
- Biuro numerów 118 913

POGODA

DZIŚ

MAX
22°C

MIN
14°C

Wiatr zach. 16 km/h
Zachmurzenie
z przejaśnieniami, możliwy
niewielki deszcz

JUTRO

MAX
25°C

MIN
13°C

Wiatr pld.-zach. 12 km/h
Zachmurzenie zmienne,
opady deszczu nie są
przewidywane

PIKIETA NA MAŁYM RYNKU

Antyfaszystowską i proemigrancką pikietę zorganizował wczoraj na Małym Rynku w Krakowie Młodzieżowy Komitet Obrony Demokracji.

To szczególne miejsce, w którym od miesięcy wieczorami demonstrują Ukraińcy sprzeciwiający się napaści Rosji na ich kraj, ale też grupa Polaków, którzy protestują, gdyż uważają, że Ukraińcy zawłaszczają w ten sposób Mały Rynek. Ścierają się słownie, a policja pilnuje, by nie doszło do rękoczynów. Podczas śródogodzinnej pikiety odnoszono się do tych sytuacji, piętnując je. (MM)

FOT. MALGORZATA MROWIEC

ROZMOWA DNIA

Niechęć do „obcych” zaczyna się od szczucia, a kończy zbrodnią

Anna Kruszyńska
(PAP)

Skrót rozmowy z Aleksandrem Fiutem, emerytowanym profesorem na Wydziale Polonistyki UJ, autorem zbioru esejów „Moi poeci” (WL 2025) poświęconych poetom Nowej Fali.

Dlaczego tych poetów zdecydował się pan opisać w książce?
Mieliliśmy udział w podobnych przygodach intelektualnych i wydarzeniach historycznych. No i łączy nas to samo doświadczenie pokoleniowe.

Conim było?

Naszym przeżyciem pokoleniowym stały się Marzec '68 i inwazja wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację. Wspólne też było doświadczenie społecznej schizofrenii. Z jednej strony było życie oficjalne, w którym kłamstwo, cenzura, manipulacja i natrętna propaganda były obecne na każdym kroku. Z drugiej strony był system wartości przechowywany przez rodzinę i najbliższych przyjaciół oraz Kościół, który nie tylko pełnił funkcję religijną, ale był także ostoją moralności. Ta rola Kościoła niestety się skończyła. Od kilku lat Episkopat nie występuje w obronie zasad moralnych, nie protestuje przeciwko podsycaniu nienawiści, dzieleniu społeczeństwa oraz politycznemu jawnemu kłamstwu i manipulacji, co ostatnio widać chociażby po jego reakcji na an-

tyimigrancką nagonkę. Przykro pomyśleć, że jedynym wyjątkiem stała się homilia kardynała Grzegorza Rysia.

A jak opisani przez pana poeci mieszczą się na tle pana zainteresowań literackich?

Muszę się przyznać, że miałem wątpliwości co do tytułu tej książki. Bo moimi ulubionymi poetami byli także Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, T.S. Eliot, Seamus Heaney, Józef Brodzki. Ale świadomie nadałem określeniu „moi” zawężone do pokolenia i osobiste znaczenie. Bowiem niektóre tytuły esejów są kluczowe dla zrozumienia ich bohaterów, ale również i mnie.

Jak np. „Ukryte zranienie” o Julianie Kornhauserze?

Tak, choć to zranienie w większej mierze dotyczy Kornhausera. Marzec '68 był dla niego okresem doświadczenia nie tylko antysemityzmu i brutalnej nagonki na Żydów, ale też odkrycia własnego żydowskiego rodowodu. Ja nie mam, a może szkoda, żydowskich przodków, ale jestem w stanie wyobrazić sobie emocje Kornhausera. Pamiętam ten okres brutalnego szczucia. Obecnie w Polsce dzieje się dla mnie coś niebywałego. Jestem wstrząśnięty tym, że po latach (po tych doświadczeniach!) wraca ta sama retoryka wymierzona w „obcych”. Dobrze wiem, że zaczyna się od szczucia, a kończy na zbrodni. Przypominają się lata 30. Ponadto wzywanie

FOT. JAN HUBRICH

PRZYRODA

Bocian czarny i wielka zmiana

Zatrzymałem samochód, by przecierać oczy ze zdumienia. Wszystko przez bociąka czarnego. Spacerował po trawniku obok budynku, zręcznie lawirując pomiędzy stojącymi samochodami. Kiedy uchyliłem okno, by wykonać zdjęcie do wodowej w sprawie jego zachowania, bynajmniej nie uciekł. Przycupnął za pojazdem, czekając, aż dam mu spokój. Dałem. Jakby nie było, to chroniony gatunek, którego płoszyć nie wolno. O tempora, o mores! – zakrzyknąłem w myślach. O ile białe bociany mieszkają blisko ludzi, to ich czarne alter ego buduje gniazda w lasach. Na odludziu, w koronach starych drzew. Nie uświadczycie go spacerującego po łąkach czy miedzach. Kolejna różnica to rodzaj pokarmu. Białe boćki są niewybrednymi mięsożercami, zaś ich czarne alter ego uwielbia ryby. I każde żywe stworzenie, jakie znajdzie w potokach czy rzeczkach. Teraz coś o obyczajach. Bocian czarny jakieś ćwierć wieku temu absolutnie nie cierpiał widoku człowieka. Porzucał gniazda z młodymi, panicznie wiał, gdy na horyzoncie ujrzał cień ludzkiej sylwetki. Potem zaszła zmiana. Bocian czarny zaczął dwunogi tolerować. Ba, sam widziałem go w rzece płynącej przez środek miasta czy w rowie melioracyjnym, dosłownie na wyciągnięcie ręki. Pierwszy raz spotkałem go w miejscu, gdzie nawet widok białego bociąka byłby dziwny. Nie wspomnę o zmianie diety, bo na trawniku ryb raczej nie znajdzie...

Grzegorz Tabasz

Kronika Krakowska

739

Gotowa jest lista projektów Budżetu Obywatelskiego 2025. Pod głosowanie zostanie poddanych 739 projektów ogólnomiejских i dzielnicowych.

ŻŁOBKI – REKRUTACJA
Trwa rekrutacja do miejskich żłobków w Krakowie. By zapisać dziecko do wybranej placówki, należy mieszkać w Krakowie, przy czym nie obowiązuje rejonizacja. Opłata za pobyt dziecka w żłobku prowadzo-

nym przez miasto wynosi do 1500 zł i jest równa wysokości rządowego świadczenia „aktywnie w żłobku”. Szczegółowe informacje, w tym o ofercie zajęć, które odbywają się w wybranej placówce, można uzyskać u dyrektora danego żłobka.

KRAKÓW
TELEFON
dziennikarza dyżurnego
697 730 318
E-MAIL
redakcja@gk.pl

Cięcia w komunikacji miejskiej. Będą podwyżki cen biletów?

Piotr Tymczak
piotr.tymczak@polskapress.pl

W wakacje tramwaje i autobusy w Krakowie kursują z mniejszą częstotliwością. Mieszkańcom się to nie podoba. Zareagowali też miejscy radni.

Z interpelacją do prezydenta Krakowa – dotyczącą wakacyjnych rozkładów komunikacji miejskiej – wystąpiła radna Aleksandra Owca z klubu „Kraków dla Mieszkańców”. Wskazała w niej m.in., iż mieszkańcy są niezadowoleni z drastycznego ograniczenia liczby kursów tramwajów i autobusów. Otrzymała odpowiedź, w której zaznaczono, że każdego roku oferta przewozowa w czasie wakacji jest ograniczana z uwagi na mniejszą liczbę pasażerów z niej korzystających, a w tym roku dodatkowo ograniczenia oferty przewo-

wej są spowodowane prowadzonymi remontami i inwestycjami.

Urzednicy wskazali również na oszczędności – wyliczyli, że w 2024 r. wprowadzenie rozkładów wakacyjnych pozwoliło na ograniczenie wydatków o ok. 32 mln zł, a w tym roku będzie to ok. 38 mln zł.

Interpelację do prezydenta miasta skierował także wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa Michał Drewnicki (PiS). Zapytał w niej m.in., czy wszystkie linie tramwajowe i autobusowe, które zostały zawieszone lub ograniczone na wakacje, powrócą od września na swoje pełne trasy i z dotychczasową częstotliwością.

Zwrócił się też m.in. z zapytaniem, czy w magistracie faktycznie wydano polecenie ograniczenia budżetu na komunikację miejską o 10 proc., czy planowane są kolejne cięcia siatki połączeń po wakacjach oraz jakie

W wakacje tramwaje i autobusy w Krakowie kursują z mniejszą częstotliwością

dyspozycje wydał prezydent podległym sobie urzędnikom (wiceprezydentom, Zarządowi Transportu Publicznego w Krakowie) odnośnie podwyżek cen biletów i wprowadzenia dynamicznej taryfy.

„Oczekujemy pełnej przejrzystości działań, szczerości

w komunikacji oraz realnego dialogu z radnymi i społecznością lokalną przed podejmowaniem decyzji, które mogą trwale wpłynąć na jakość życia w mieście, w tym pogarszającą się komunikację po Krakowie, w tym komunikację miejską. Dotychczasowe działania idą w całkowitej

sprzeczności z deklaracjami o chęci rozwoju połączeń komunikacyjnych” – stwierdził radny Drewnicki.

Otrzymał odpowiedź, że polecenie ograniczenia o 10 proc. budżetu na funkcjonowanie komunikacji nie zostało wydane, decyzja w sprawie cięcia siatki połączeń po wakacjach nie została podjęta, a zmiany powakacyjne zostaną opublikowane w drugiej poł. sierpnia, przy czym nie planuje się konsultacji społecznych w tym zakresie.

W urzędzie przyznają natomiast, że z powodu trwających i planowanych remontów oraz przebudów nie wszystkie linie tramwajowe i autobusowe powrócą od września na pełne trasy i z dotychczasową częstotliwością jak przed wakacjami.

W odpowiedzi na interpelację radnego Michała Drewnickiego wyjaśniono też, że trwają prace nad oceną wpływu róż-

nych wariantów zmian cen biletów KMK na budżet Krakowa.

Niedawno w rozmowie w Radiu Kraków prezydent Aleksander Miszański powiedział, że w tym roku raczej nie przewiduje podwyżki cen biletów na przejazdy tramwajami i autobusami. Jeżeli chodzi o 2026 rok, to kwestia ewentualnych podwyżek dopiero się ma wyjaśnić.

„Zobaczymy, czy nam się będzie budżet bilansować. Ja nie jestem fanem podnoszenia cen biletów komunikacji, ale wiemy, że znowu mamy jeden z najtańszych w Polsce bilet okresowy. Wczoraj ktoś mi powiedział, że w Rzeszowie 125 zł kosztuje bilet miesięczny, ale mają same autobusy. U nas jest za 90 zł. I nawet jak czasem narzekamy na komunikację, to jednak dalej mamy jeden z najlepszych systemów komunikacji w Polsce” – mówił w Radiu Kraków prezydent Aleksander Miszański.

AUTOPROMOCJA

0111321929

DZIENNIK POLSKI

Dzienniki regionalne
kupisz w każdym sklepie sieci

Kronika Krakowska

KRÓTKO

PORZĄDEK POGRZEBÓW

Dziś żegnamy

Cmentarz Rakowicki

9:00 – Ryszard Ostrowski (lat 95)
9:40 – Halina Ginter (lat 87)
10:20 – Jacek Struzikowski (l. 69)
11:00 – Aniela Adamska (lat 96)
11:40 – Zofia Zdybalska-Pulit (lat 101)
12:20 – Cezary Stypułkowski (lat 96)
13:00 – Krzysztof Kwapniewski (lat 72)
13:40 – Adolfa Urbańska (lat 99)
13:40 – Andrzej Łukasik (lat 79)
Cmentarz Podgórski
12:00 – Małgorzata Horek (lat 55)
Cmentarz Prokocim
14:00 – Anna Maj (lat 96)

Cmentarz Prądnik Czerwony

10:20 – Mieczysław Mleczko (lat 71)
11:00 – Inara Kwiatkowska (lat 80)
11:40 – Helena Kozłowska (lat 90)
12:20 – Zofia Gacek (lat 95)
13:00 – Stanisław Wójcik (lat 61)
Cmentarz Grębałów
11:40 – Aleksandra Pachacz (lat 92)
12:20 – Roman Szary (lat 94)
13:00 – Paweł Kuzera (lat 78)
Cmentarz Komunalny w Podgórkach Tynieckich
11:00 – Alicja Obtulowicz-Grochal (lat 81)

DLA ROWERZYSTÓW

Wkrótce nowe oznakowania

Jeszcze tego lata w Krakowie pojawią się nowe oznakowania dla rowerzystów. Specjalnie oznaczone trasy pomogą w nawigacji po mieście, kierując rowerzystów po najbezpieczniejszych i możliwie wydzielonych od ruchu trasach. W sierpniu rusza pilotaż projektu na jednej z 19 wyznaczonych tras. Obejmuje on odcinek od Wawelu przez rondo Matecznego po Kabel, do Bieżanowa, wraz z odnogą do Rzęki.

W ramach systemu drogowych oznakowań rowerzyści otrzyma-

ją specjalne typy oznakowań, w tym kierunkowe z numerami tras i kierunkami przy wjeździe do danego węzła. System uzupełniają tablice ostrzegawcze i objazdowe, które będą informowały m.in. o utrudnieniach na drodze. Cały system bazować będzie na 19 (w przyszłości 20) wyznaczonych, numerowanych trasach, wśród których część pokrywać się będzie z dwoma międzynarodowymi szlakami EuroVelo 4 i EuroVelo 11 oraz Wiślaną Trasą Rowerową. (PSZ)

31 LIPCA

Imieniny obchodzą: Adam, Emilian, Helena, Iga, Ignacy, Jan.
1853 – Podczas pilnej operacji nocnej w szpitalu we Lwowie po raz pierwszy zastosowano lampy naftowe Łukasiewicza.
1940 – W Olkuszu, w odwecie za śmierć niemieckiego żandarma Niemcy 16 lipca 1940 r. rozstrzelali 20 zakładników, a 31 lipca spędzili mężczyzn z Olkusza na rynek i miejskie place, gdzie przez kilka godzin poddawano ich brutalnym torturom.

FOT. ANDRZEJ IBANAS

31 LIPCA 2016
W Brzegach (powiat wielicki) papież Franciszek odprawił mszę kończącą 31. Świątów Dni Młodzieży. W Kampusie Miłosierdzia w Brzegach zgromadziło się wtedy od 1,5 do 3 mln młodych wiernych.

Czas na powiększenie parku rzeczno-wilga w Krakowie

Jolanta Białek
jolanta.bialek@polskapress.pl

Kraków przymierza się do powiększenia jednej z najdzikszych, a zarazem najurokliwszych miejskich enklaw zieleni - parku rzeczno-wilga.

Jest on położony w dzielnicach Podgórze, Dębniki i Łagiewniki-Borek Fałęcki. Jest plan powiększenia w przyszłości parkowej przestrzeni w Dolinie Wilgi o tereny w Swoszowicach.

Od czerwca trwa opracowywanie kompletnej dokumentacji projektowej dla zagospodarowania terenu pod przyszły park rzeki Wilgi na odcinku od ul. Chałubińskiego do ul. Podmokłe w Swoszowicach. Czas na przygotowanie dokumentacji to 510 dni, a więc do końca 2026 roku. Koszt prac projektowych to prawie 150 tys. zł.

Tworzenie parku rzeczno-wilga rozpoczęto w 2019 r. Do 2022 r. wykonano I i II etap inwestycji obejmujący obszar Lasku Kopy - od ul. Rzemieślniczej do ul. Brożka oraz odcinek od ul. Brożka do ul. Do Wilgi.

FOT. ANNA KACZMARZ

Park rzeczno-wilga w Krakowie - jedna z najdzikszych, a zarazem najpiękniejszych miejskich enklaw zieleni

W Dolinie Wilgi powstały m.in.: ścieżki pieszo-rowerowe, elementy małej architektury (I etap), ścieżka edukacyjna, pochylnia dla wózków inwalidzkich, place do piknikowania, teren pod klasę leśną (II etap).

Robotom w Dolinie Wilgi towarzyszyły kontrowersje. Część mieszkańców, w tym ekolodzy i aktywiści zarzucali Zarządowi

Zieloni Miejskiej w Krakowie m.in. niszczenie ekosystemu i betonozę. Z kolei urzędnicy przekonali, że „wszystkie prace wykonywano z poszanowaniem przyrody”.

Mieszkańcy upominają się o rozbudowę parkowej przestrzeni nad Wilgą. Propozycje w tej kwestii pojawiają się często m.in. w ramach budżetu obywatelskiego.

telskiego. Tak jest również teraz. W tegorocznej edycji BO pod głosowanie mieszkańców (we wrześniu) trafi projekt „Dokończmy park rzeczno-wilga”.

„Projekt obejmuje zagospodarowanie lewego brzegu rzeki Wilgi za SP 158, wzdłuż ul. Kusocińskiego. W ramach zagospodarowania powstanie utwardzona ścieżka i mała architektura, tworząc przestrzeń do rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. Rozbudowa parku rzeczno-wilga o lewy brzeg stanowi naturalny krok w rozwoju tej zielonej przestrzeni. Naszym celem jest stworzenie miejsca przyjaznego mieszkańcom, sprzyjającego rekreacji i odpoczynkowi, przy jednoczesnym zachowaniu dzikiego, naturalnego charakteru terenu. Planowane ścieżki zostaną poprowadzone w miejscach już wydeptanych, co pozwoli uniknąć niepożądanej ingerencji w przyrodę i ochronić cenne ekosystemy. Rozbudowa harmonijnie wpisze się w istniejący krajobraz, czyniąc park jeszcze bardziej dostępnym, a jednocześnie nienaruszonym w swej pierwotnej formie” - zaznaczają autorzy projektu.

Nowy przystanek dla linii nr 180? Nie da rady...

Ewa Waclawowicz
ewa.waclawowicz@polskapress.pl

Mieszkańcy osiedla Na Stoku i Grębałowa chcą nowego przystanku autobusowego. Wskazują nawet miejsce. Miasto nie ma dla nich jednak dobrych wieści.

Radna Edyta Sikora wystosowała do prezydenta interpelację, w której zwróciła się z prośbą o stworzenie dodatkowego przystanku dla linii nr 180. Przystanek miałby się znaleźć na ul. Lu-

borzyckiej, co usprawniłoby kwestię dojazdów mieszkańcom m.in. Grębałowa.

Powstanie linii autobusowej nr 180 Osiedle Na Stoku - Grębałowa bardzo ułatwiłoby mieszkańcom Grębałowa dotarcie do innych linii autobusowych i tramwajowych. Lokalna społeczność zwraca jednak uwagę, iż mieszkańcy, których domy zlokalizowane są przy granicy miasta (w najbardziej oddalonej części Grębałowa) zostali wykluczeni z możliwości łatwego korzystania z przedmiotowej linii.

Jak możemy przeczytać w interpelacji radnej Edyty Sikory, dostęp do najbliższego przystanku dla mieszkańców ulicy Luborzyckiej i jej przecznicy przekracza 150 metrów, „co szczególnie w godzinach porannych jest uciążliwe dla osób podróżujących do pracy czy szkoły”.

W związku z tym mieszkańcy proponują wydłużenie trasy autobusu nr 180 o pętlę obejmującą ulicę Luborzycką i fragment ulicy Kocmyrzowskiej (od skrzyżowania z ulicą Luborzycką do skrzyżowania z ulicą Grębałowską).

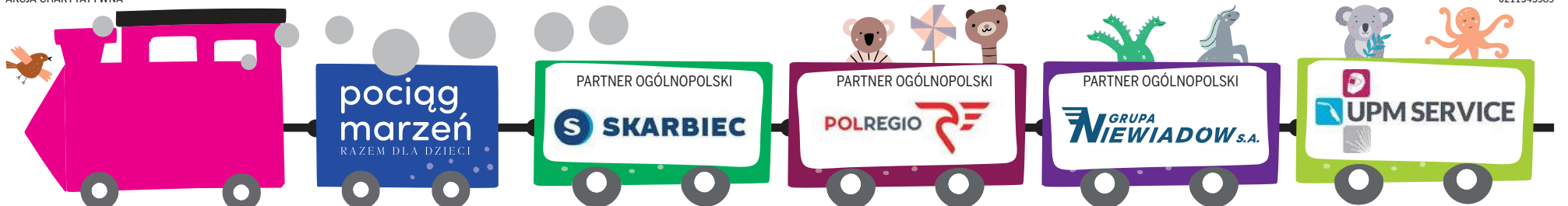
Proponowana lokalizacja przystanku to skrzyżowanie ulic Luborzyckiej i Freey'ego bądź okolice nieruchomości przy ulicy Luborzyckiej 52.

Z odpowiedzi wiceprezenta miasta Stanisława Kracika wynika, że stworzenie przystanku nie będzie możliwe, a na drodze do jego realizacji stoi istniejący układ drogowy. Ulica jest bowiem zbyt wąska i nie zapewnia możliwości bezpiecznego mijania się autobusów z innymi pojazdami. Trzeba byłoby wprowadzić tam ruch jednokierunkowy.

INFORMATOR MEDYCZNY
Jeżeli chcecie Państwo umieścić ogłoszenie:
Zadzwońcie: 12 688-84-40
Wysyłajcie maile: reklama.krakow@polskapress.pl

REKLAMA 0010985747
COR-MED
www.cor-med.com
CENTRUM CHOROÓB SERCA
PEŁNA DIAGNOSTYKA
KONSULTACJE ORDYNATORÓW, PROFESORÓW I DOCENTÓW
♦ Echo serca i naczyń (Doppler kolor)
♦ EKG ♦ EKG wysiłkowe ♦ Holter ♦ Holter ciśnieniowy
Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 118
Rejestracja tel. (12.00-17.00)
012 636 44 22

AKCJA CHARYTATYWNA

0211345989

Nowa ścieżka połączy Wiślaną Trasę Rowerową ze szlakiem VeloSkawa

Nowa ścieżka prowadzić będzie m.in. przez most nad Wisłą w Jankowicach

Bogusław Kwiecień
boguslaw.kwiecien@polskapress.pl

POWIAT OŚWIĘCIMSKI. **Planowana ścieżka powstanie na odcinku od ul. Nad Skawą w Zatorze do ul. Ekologicznej w Podolszu. Radni w Zatorze podjęli decyzję o przeznaczeniu 120 tys. zł na projekt.**

- Jest to pomysł, który ma umożliwić połączenie Wiślanej Trasy Rowerowej przy moście nad Wisłą w Jankowicach z powstającym już odcinkiem szlaku VeloSkawa - mówi Szymon Matyja, burmistrz Zatora.

Jak dodaje, przy tym przedsięwzięciu gmina współpracuje z samorządem Województwa Małopolskiego.

Teraz rowerzyści jadą po wale

Radny powiatowy i zarazem mieszkaniec Podolsza Bogusław Bartuła przypomina, że mieszkańcy tej części gminy już od dawna wnioskowali o budowę takiej ścieżki, która z jednej strony służyć będzie miejscowym, a z drugiej turystom przemierzającym Zatorszczyznę na rowerach.

Już w tej chwili można zobaczyć rowerzystów jadących utwardzonym walem. Wspomniana ścieżka otworzy nowe możliwości, łącząc istniejące odcinki w sieć rowerową - zauważa Bogusław Bartuła.

Przy okazji niedawno zakończonej budowy nowego mostu nad Wisłą w Jankowicach w ciągu DW 781 wzdłuż przeprawy powstała ścieżka z łącznikiem do WTR.

W przyszłości rowerzyści jadący WTR będą mogli dojechać do VeloSkawy, a także jadąc ul. Nad Skawą do centrum Zatora, czy w rejon parków rozrywki.

Po powstaniu wspomnianej ścieżki pozostanie jeszcze kilkusetmetrowy fragment od ul. Ekologicznej do mostu, aby całe połączenie było bezpieczne bez konieczności jazdy ruchliwą drogą. W Zatorze liczą, że wtedy Zarząd Dróg Wojewódzkich wykona brakujący odcinek od mostu do ul. Ekologicznej.

Zaawansowana budowa VeloSkawa

Tymczasem trwa już budowa 20-kilometrowego odcinka trasy VeloSkawa od Podolsza do Łączan, który połączy powiaty oświęcimski i wadowicki. Planowany termin jej zakończenia to luty 2026 roku.

Będzie przebiegał przez trzy gminy: Zator, Spytkowice i Brzeźnica. Na długości 18,5 km trasa prowadzić będzie po koronie wałów. Ponadto w ramach inwestycji powstanie m.in. kładka na Potoku Spytkowickim.

Trasa jest w budowie, a mimo to przyciąga już naprawdę wielu kolarzy. Przy odpowiedniej promocji będzie to hit turystyczny, ale i udogodnienie dla mieszkańców - zauważa Maciej Masiański, były radny z Podolsza, który na bieżąco śledzi postępy prac na budowie ścieżki.

Docelowo długość trasy VeloSkawa będzie liczyć blisko 130 km od Suchoj Beskidzkiej aż do Wiślanej Trasy Rowerowej, co umożliwi rowerowe wyprawy do i z Krakowa czy Oświęcimia. ©

Nowy Sącz. W obiektach sportowych będzie można kupić alkohol

Klaudia Kulak
klaudia.kulak@polskapress.pl

W obiektach sportowych w Nowym Sączu będzie można kupić alkohol. Taką decyzję podjęła sądecka Rada Miasta. Przeważył jeden głos. Decyzję poprzedziła długa i burzliwa dyskusja.

Choć wiadomo było, że w praktyce chodzi o możliwość otwarcia restauracji na obiektach nowego stadionu dla MKS Sandecja, to w uchwale była mowa o wszystkich obiektach sportowych i to właśnie wywołało wśród radnych najwięcej kontrowersji.

Radni byli podzieleni

- Niestety projekt uchwały nie dotyczy tylko tej restauracji, o której mówimy, że mogłaby być na stadionie, tylko dotyczy wszystkich miejsc związanych z kulturą fizyczną i wychowaniem fizycznym, czyli z wychowaniem młodzieży. Ja jestem dumny z tego, że kiedyś za tą uchwałą głosowałem na tak. Nadal utożsamiam się z zapisem tej uchwały i nie jestem zwolennikiem zmiany. Tu nie chodzi o samą Sandecję, ale o filozofię wychowania w kulturze bez alkoholu - podkreślił radny Platformy Obywatelskiej Grzegorz Fecko.

- Na Sandecji będzie można podać kibicom piwo o zawartości do 3,5% alkoholu - mówił wiceprezydent Artur Bochenek

Przeciwni byli również radni PiS w sądeckiej radzie miasta. - Stadion to nie jest miejsce na spożywanie alkoholu. Jestem zdecydowanie przeciwna,

aby na obiektach sportowych była taka możliwość - mówiła radna Iwona Mularczyk.

Za uchwałą byli z kolei wszyscy radni Koalicji Nowosądeckiej, którzy zgadzali się z opinią prezydenta, którego zdaniem uchylenie uchwały z 2018 roku przyczyni się do podniesienia atrakcyjności i funkcjonalności obiektów sportowych, wspierania przed-

siębiorczości lokalnej oraz zwiększenia wpływów budżetowych z tytułu podatków.

Radny Gieniec argumentuje

- Jeśli mama zakazuje swojemu dziecku picia, to spodziewacie się, że syn grzecznie posłucha? Raczej nie posłucha, tylko będzie pił po kryjomu. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości mówi, że nie sprzedaje się osobom nieletnim i nie-trzeźwym, więc problem, którego się boicie jest już ustawowo rozwiązany - podkreślił radny Leszek Gieniec.

W sprawie głos zabrał także wiceprezydent Artur Bochenek. - Uchwała wprowadzona w 2018 roku była tylko naddatkiem nad ustawodawstwem, które i tak reguluje tę kwestię bardzo ściśle. Nic się w tym temacie nie zmieni oprócz tego, że na Sandecji będzie można podać kibicom piwo o zawartości do 3,5% alkoholu - mówił.

Ostatecznie zapadła pozytywna decyzja i uchwała została uchylona. Za głosowało 12 radnych, przeciw 11. ©

Zakopane. Remont ulicy Sienkiewicza. Nie da się szybciej? Bez zamykania ulicy – nie

Łukasz Bobek
lukasz.bobek@polskapress.pl

Choć ul. Sienkiewicza nie należy do głównych arterii miasta, jej rola w systemie komunikacyjnym jest nie do przecenienia. Tymczasem od kilku tygodni trwa tam remont, który wzbudza rosnące emocje.

Ulica Sienkiewicza została na czas trwania prac budowlanych przekształcona w jednokierunkową. Inwestycja zakłada kompleksowy remont - chodników, jezdni, ale także muru oporowego między drogą a potokiem Bystra.

Według mieszkańców, w ostatnich dniach roboty idą zbyt wolno, a na całym, liczącym niemal kilometr odcinku pracuje zaledwie kilku robotników.

Remont ul. Sienkiewicza jest bardzo uciążliwy

- Dzisiaj przejechałem tamtędy. Może trzech-czterech chłopów na budowie. Ludzie narzekają, że to wygląda jak remont-widmo - napisał jeden z mieszkańców do naszej redakcji. - Nic tak nie wkurza, jak

takie powolne prace. Tym bardziej, że da się inaczej.

Burmistrz: Robota idzie zgodnie z planem

Łukasz Filipowicz zapewnia, że harmonogram robót nie jest zagrożony. - Remont ulicy Sienkiewicza podzielony jest na etapy - mówi burmistrz. - Obejmuje nie tylko chodniki, oświetlenie i instalacje, ale także duży mur oporowy. Oczywiście, można by ją było przeprowadzić szybciej. Ale pod warunkiem, że zostałyby zamknięte całe ulice dla ruchu. My tego nie chcieliśmy robić, by uniknąć paraliżu w centrum.

Filipowicz dodaje, że obecne tempo prac może być mniejsze ze względu na długotrwałe opady deszczu, które - jak podkreśla - uniemożliwiają bardziej intensywne działania.

- Trudno oczekiwać, że w takim deszczu będzie się wykonywać pełnoskalowe roboty drogowe. Wykonawca ma jednak terminy i jak na razie wszystko idzie zgodnie z rozkładem - zapewnia.

Inwestycja za 3,5 miliona złotych

Całkowity koszt inwestycji to blisko 3,5 mln zł, z czego połowa to dotacja z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. To niebagatela suma, ale - jak zaznacza burmistrz - rozłożona praca ma pozwolić utrzymać ruch i nie blokować miasta.

Zakończenie inwestycji przewidziano dopiero na przyszły rok. Urzędnicy nie wykluczają wcześniejszego finiszu, ale - jak zaznacza Filipowicz - wszystko zależy od pogody i przebiegu prac przy murze. ©

Rusza Wawel o zmierzchu.
Taki festiwal odbywa się
tylko raz w roku

Wawel o zmierzchu – letni festiwal na Zamku Królewskim w Krakowie rozpocznie się lada dzień

Anna Piątkowska
anna.piatkowska@polskapress.pl

Kompozycje Chopina to motyw przewodni tegorocznej odsłony festiwalu Wawel o zmierzchu. Rozpocznie się on już 1 sierpnia.

Na melomanów czekają kameralne recitale na dziedzińcu Batorego oraz koncerty na dziedzińcu arkadowym. Tegoroczna edycja festiwalu Wawel o zmierzchu rozpoczyna się 1 sierpnia i potrwa przez kolejnych 10 dni.

– Od 2008 roku zmierzchu na Wawelu ma swoją piękną muzykę. To miejsce nie ma konkurencji, każdy kamień tu coś mówi, a muzyka sprzyja, by kontemplować to piękno w innym anturazie. Program tegorocznego festiwalu został ułożony w taki sposób, żeby każdy mógł znaleźć coś dla siebie, ponieważ na te koncerty przychodzi publiczność zróżnicowana generacyjnie. Gramy na dziedzińcu Batorego i przepięknym dziedzińcu arkadowym – mówi dyrektorka festiwalu Wawel o zmierzchu Małgorzata Janicka-Słysz.

Tegoroczna 18. edycja rozpoczyna się już 1 sierpnia kameralnym recitalem pianisty Mateusza Dubiela, który w tym roku będzie reprezentował Polskę podczas Konkursu Chopinowskiego. Tego wieczoru na Dziedzińcu Batorego artysta również wykona kompozycje Fryderyka Chopina. Młodego artystę będzie można usłyszeć także 8 sierpnia w duecie z Marek Bałata Chopin Sekstet na dziedzińcu arkadowym, z repertuarem chopinowskim w wydaniu klasycznym i jazzowym.

Jak wyjaśnia Małgorzata Janicka-Słysz, w tym roku

muzyka Chopina wyznacza ramy festiwalu.

Niewielki dziedziniec Batorego, mieszczący się nad pozostałościami romańskiego kościoła św. Gereona, będzie miejscem również trzech koncertów kameralnych zaplanowanych na kolejne wieczory. W sobotę 2 sierpnia zabrzmia tu Ludwig van Beethoven, Claude Debussy i André Caplet w wykonaniu LLeggiero Woodwind Trio oraz flecisty Wiesława Suruła i pianistki Moniki Gardoń-Preinl.

Fortepian na cztery ręce – Agnieszki Zahaczewskiej-Książek i Krzysztofa Książka – to plan na kolejny wieczór w wawelskiej scenarii.

Na dziedzińcu arkadowym na melomanów czekają w kolejnych dniach festiwalu koncerty polskiej muzyki filmowej w wykonaniu sopranistki Iwony Sochy z towarzyszeniem orkiestry CORda Cracovia, pianistki Marii Słysz i Bartosza Sałdana na perkusji. Muzyków poprowadzi Sebastian Perłowski.

Na finał tegorocznej odsłony festiwalu na wawelskim Dziedzińcu Arkadowym publiczność usłyszy kompozycje Franza Schuberta, Symfonie h-moll „Niedokończona” oraz Koncert fortepianowy f-moll Fryderyka Chopina. Tego wieczoru zagra finalista XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina – Szymon Nehring z towarzyszeniem Orkiestry CORda Cracovia pod dyktando Łukasza Borowicza.

Koncertы odbywają się w przestrzeni otwartej – na królewskich dziedzińcach: Batorego i Arkadowym. W przypadku niepogody koncerty na Dziedzińcu Batorego odbędą się w Sali Senatorskiej. Bilety na wydarzenie już dostępne.

Nie tylko w galerii. Sztuka w nieoczywistych miejscach

Anna Piątkowska
anna.piatkowska@polskapress.pl

„Przekupkę” Małgorzaty Markiewicz i „Bestię” Maurycego Gomulickiego z kolekcji Bunkra Sztuki można będzie zobaczyć przed Tauron Areną. To początek współpracy dwóch instytucji.

– Chcemy wykorzystywać teren Tauron Areny w wielu obszarach. Niezmiennie zapraszamy na koncerty światowych gwiazd, dostarczamy sportowych emocji, ale realizujemy też liczne projekty skierowane do lokalnej społeczności. Ważne dla mnie jest, by widzieć Arenę jako miejsce o szerokich, czasem nieoczywistych możliwościach – jako przestrzeń, która inspiruje i integruje – mówi Małgorzata Marcińska, prezeska Tauron Areny, inaugurując nowy projekt Arena Sztuki, realizowany wspólnie z Bunkrem Sztuki.

Tauron Arena i Bunkier Sztuki łączą siły

W ramach współpracy między instytucjami przed Tauron Areną stanęły dwie rzeźby z kolekcji Bunkra Sztuki. – Chcemy się otwierać na te osoby, które być może w sposób zaplanowany nie trafiłyby do nas, ale odwiedzą Tauron Arenę. Tu przychodzi ludzie, by spacerować, odpoczywać, przychodzą na koncerty – nie wyobrażam sobie, by mając w kolekcji prace stworzone do tego, by istnieć w prze-

Małgorzata Markiewicz i jej rzeźba „Przekupka” przed Tauron Areną

strzeni publicznej, będziemy je trzymać w magazynach. Wydawało mi się naturalne, by szukać mniej oczywistych miejsc – mówi Delfina Jałowik, dyrektorka Bunkra Sztuki.

To okazja, by „spotkać” sztukę współczesną poza galerijnymi murami – w otwartym krajobrazie, dostępnym dla wszystkich odwiedzających. Obydwie prace są silnie zakorzenione w miejskim kontekście i zapraszają do refleksji nad rolą sztuki w przestrzeni publicznej, przeszłością Krakowa i jego współczesną tożsamością. Na inaugurację projektu zostały wybrane dwie rzeźby, o których Delfina Jałowik mówi: intrygujące prace,

które są współczesnym rozwinięciem opowieści o Krakowie. To „Przekupka” Małgorzaty Markiewicz i „Bestia” Maurycego Gomulickiego.

Neonowy wąż Maurycego Gomulickiego to żartobliwe nawiązanie do legendy o Smoku Wawelskim. Zamiast metalowego potwora zięjącego ogniem współczesna „Bestia” prowokuje i bawi.

– Cieszę się, że „Przekupka” została wyprowadzona z magazynu i pobędzie na świeżym powietrzu, została zaprojektowana w tym celu – mówi Małgorzata Markiewicz. – Projekt powstał na konkurs Muzeum Krakowa, by upamiętnić niewidoczne i niewidzialne prze-

kupki, które umożliwiały funkcjonowanie miasta w XIX i na początku XX wieku, sprzedając warzywa, owoce i nabiał na placu Szczepańskim.

Piknik sąsiedzki

Rzeźby będzie można zobaczyć w zielonej przestrzeni Tauron Areny do jesieni. Oficjalne odsłonięcie podczas Sąsiedzkiego Pikniku Sztuki 2 sierpnia. Piknik rozpocznie się o godz. 11 odsłonięciem prac.

Sztuka będzie tematem przewodnim całego pikniku. W programie znalazły się liczne działania twórcze zaplanowane z myślą o wszystkich grupach wiekowych. Uczestnicy stworzą m.in. inspirowane „Bestią” maski oraz zielniki, w programie szeregu zajęć związanych z przyrodą.

Podczas pikniku pod okiem artystki Anny Marii Zygmunta powstanie wielkoformatowy obraz z udziałem uczestników wydarzenia. Jak zapowiada Tauron Arena, efekt prac będzie można zobaczyć w budynku.

Sąsiedzki Piknik Sztuki to pierwsze wspólne wydarzenie Tauron Areny i Bunkra Sztuki, na kolejne instytucje zaproszą 6 sierpnia – Ugaś pragnienie Sztuką – Daj się ponieść Meta-morfozie, a kolejne 31 sierpnia przed Bunkrem Sztuki – Silent Painting.

Natomiast 10 listopada Tauron Arena zaprosi na drugą edycję projektu łączenia sztuki muzycznej i wizualnej – „Meta-morfozy”.

„Franz Kafka” Agnieszki Holland. Portret kruchego brata, którym trzeba się opiekować

Paweł Gzyl
pawel.gzyl@polskapress.pl

„Franz Kafka” to nowy film Agnieszki Holland. Światową premierę biografia słynnego pisarza będzie miała na festiwalu w Toronto we wrześniu. Do polskich kin trafi 24 października.

Franz Kafka jest jedyny i niepowtarzalny. Pisarz-geniusz, wizjoner wyprzedzający swoje czasy, którego twórczość poddana została setkom analiz – filozoficznych, semantycznych, religijnych. Stosunek tekstów napisanych przez Kafkę do tych napisanych o nim to na dziś jeden do miliona. Wśród grona wielbicieli jego pisarstwa byli m.in. Albert Camus, Michel Foucault i Milan Kundera. To, że jego twórczość przetrwała, zawdzięczamy Maxowi Brodemu, który

Idan Weiss w filmie „Franz Kafka” Agnieszki Holland

nie spełnił ostatniej woli przyjaciela i nie spalił wszystkiego.

– Kafkę odkryłam jeszcze w liceum. Wkrótce stał się dla mnie jednym z najważniejszych i najbardziej inspirujących pisarzy. Ze swą potrojną tożsamością, autoironią i totalną wrażliwością był

dla mnie jakby podziwianym bratem, którym trzeba się opiekować, bo mimo siły jest kruchy – mówi Agnieszka Holland.

Długo wyczekiwana międzynarodowa produkcja „Franz Kafka” to nie tylko portret literackiej ikony XX wieku, która nieprzerwanie inspiruje artystów. To opowieść o wrażliwym człowieku, którego lęki i dylematy mocno rezonują z dzisiejszym młodym pokoleniem. Reżyserka podąża śladami swojego bohatera, budując z najważniejszych momentów jego życia niezwykłą mozaikę.

Franz Kafka to młody człowiek uwięziony w koszmarze biurokratycznej codzienności, przypominającej dzisiejszą rzeczywistość pracowników wielkich korporacji. Wegetarianin z wyboru – zanim stało się to powszechne. Syn despotycznego ojca uwikłany w kruche relacje

z kobietami. Pograżony w egzystencjalnym kryzysie na długo przed tym, kiedy samotność stała się efektem ubocznym mediów społecznościowych. Niezrozumiany, pełen lęków, uciekał w świat ironii, absurdu i wyobraźni, tworząc dzieła, które uczyniły go jednym z najwybitniejszych pisarzy XX wieku.

W rolę Kafki wcielił się młody niemiecki aktor Idan Weiss. W roli matki Kafki zobaczymy Sandrę Korzeniak, dziennikarkę i tłumaczkę Milenę Jesenską zagrała Jenováfa Boková, a wujka pisarza, Siegfrieda Löwy’ego – Ivan Trojan. Scenariusz do „Franza Kafki” napisał czeski twórca Marek Epstein, który ma na swym koncie „Szarlatana”, wyreżyserowanego również przez Agnieszkę Holland. Autorem zdjęć jest Tomasz Naumiuk, a muzyki – Mary Komasa i Antoni Komasa-Łazarkiewicz.

POLSKA i ŚWIAT

KRÓTKO

WARSZAWA

Wyludzili z NFZ 82 mln złotych

Ogólnopolskie działania służb doprowadziły do rozbięcia gangu wyludzającego pieniądze z budżetu Narodowego Funduszu Zdrowia. Z tytułu refundacji leków gang wyludził 82 mln zł.

Sledczy ustalili, że członkowie gangu od września 2022 r. do grudnia 2024 r. przedłożyli w NFZ blisko 40 tys. recept, z których część była wystawiona na fikcyjne dane pacjentów.

- Wartość składników do sporządzania leków recepturowych była zawyżana, co

pozwalalo na uzyskanie nie- należnej refundacji. W ten sposób z budżetu NFZ wyludzo- no co najmniej 82 miliony złotych - przekazał rzecznik CBŚP podkom. Krzysztof Wrześniowski.

Służby zatrzymały w województwach pomorskim i mazowieckim 21 osób, w tym lekarzy, właścicieli i pracowników aptek oraz przedsiębiorców z branży medycznej.

Sprawa ma charakter rozwojowy - śledczy nie wykluczają kolejnych zatrzymań. Oprac. Anna Nagel | PAP

WARSZAWA

Nawrocki liderem sondażu

FOT. PAP/MARIAN ZUBRZYCKI

Karol Nawrocki w lipcu znalazł się na szczycie sondażu zaufania do polityków - wynika z badania przeprowadzonego przez IBRIS dla Onetu. Na drugim miejscu jest Radosław Sikorski a na trzecim - Rafał Trzaskowski. Kolejne miejsca zajęli: Krzysztof Bosak, Mateusz Morawiecki, Andrzej Duda i Magdalena Biejat. | PAP

WARSZAWA

Wyrok ws. pozwu klientów Amber Gold odroczony

Do 29 sierpnia Sąd Apelacyjny w Warszawie odroczyl wyrok ws. pozwu grupowego prawie 200 klientów Amber Gold. W 2022 r. sąd I instancji zasądził od Skarbu Państwa żądane kwoty. Wraz z odsetkami chodzi o co najmniej 25 mln zł.

O decyzji sądu poinformowała przewodnicząca sądu

sędzia Katarzyna Kisiel. Jak wyjaśniła, odroczenie wiąże się z „rozległością materiału dowodowego” oraz ze „skomplikowanym charakterem sprawy”.

- Za miesiąc będzie ogłoszona publikacja orzeczenia - dodała.

Oprac. Anna Nagel | PAP

WARSZAWA

Rzecznik prezydenta elekta Rafał Leśkiewicz przekazał, że zdaniem Karola Nawrockiego na liście oczekujących do nominacji ambasadorów jest wielu dyplomatów, którzy na te nominacje zasługują. Jak dodał, Karol Nawrocki podtrzymuje, że nie podpisze nominacji dla Bogdana Klicha i Ryszarda Schnepfa. Spór o nominacje ambasadorskie między rządem a prezydentem Andrzejem Dudą trwa od marca 2024 r. | PAP

”

Karol Nawrocki uważa, że na liście kandydatów na ambasadorów jest wielu zasługujących na nominacje

Rafał Leśkiewicz, rzecznik prezydenta elekta

Premier zapowiedział więcej inwestycji w polską obronność

Oprac. Anna Nagel
Warszawa

- Kluczowe jest inwestowanie w polskie technologie, które będą wspierać zarówno wojsko, jak i sektor cywilny - mówił Donald Tusk podczas wizyty w Instytucie Technicznym Wojsk Lotniczych.

W środę premier wraz z wiceszefem MON Cezarym Tomczykiem odwiedził wojskowy Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych w Warszawie - jeden z kilku wojskowych instytutów badawczych, których celem jest m.in. opracowywanie i wdrażanie do wojska nowych rozwiązań technicznych.

W Instytucie premier wziął udział w odprawie z generałami i kierownikami wojskowych placówek badawczych, a także odwiedził wystawę różnego typu - powietrznych i naziemnych - konstrukcji bezzałogowych zbudowanych przez polskich inżynierów.

Szef rządu podkreślił, że „dzisiaj wojny wygrywają wojska inteligentniejsze, lepiej wyposażone, na wyższym poziomie techniki, które potrafią użyć wszystkiego tego, co najnowsze w myśli technicznej na świecie”.

- Armia, która chce wygrywać przyszłe konflikty, która też chce skutecznie bronić terytorium, bezpieczeństwo swoich obywateli, to musi być armia, która technologicznie wy-

FOT. PAP/LESZEK SZYMAŃSKI

- Polska nie będzie w nieskończoność inwestować pieniędzy w zagraniczny sprzęt - powiedział premier

przedza konkurentów - powiedział Donald Tusk.

Zaznaczył, że Polska nie będzie w nieskończoność inwestować pieniędzy w zagraniczny sprzęt.

- My musimy te polskie pieniądze zainwestować zarówno w polskie firmy, ale przede wszystkim także w polskie umysły - dodał. Zwrócił też uwagę na potrzebę podwójnego zastosowania przemysłu obronnego, tzw. dual use (pol. podwójnego zastosowania) - na cele wojskowe i cywilne.

- Zasadniczo zmienimy porcję. Nie ma żadnego po-

wodu, żeby sprzęt porównywalny jakością, myśl techniczna porównywalna, jeśli chodzi o poziom, zagraniczna była preferowana w porównaniu do polskich firm, polskich instytutów naukowych, polskich inżynierów, polskich naukowców - podkreślił premier. Jak mówił, „te pieniądze muszą karmić także polską gospodarkę, polską naukę”.

Dlatego zapowiadam już dzisiaj zasadniczą zmianę proporcji, jeśli chodzi o strumienie wydatków - zaznaczył Tusk.

Szef rządu podkreślił, że „wystarczająco dużo pieniędzy

poszło na inwestowanie w firmy, które pracują, produkują, działają poza terytorium Polski”.

- Mamy wystarczająco dużo dobrych firm, utalentowanych zarówno wojskowych, producentów, managerów, inżynierów, żeby ten strumień pieniędzy przekierować z zagranicy na polski rynek, na polskie firmy, polskie instytuty badawcze. I tego będę osobiście pilnował - zapewnił Tusk.

Premier nawiązał też do kwestii wojny na Ukrainie. Podkreślił, że Polska musi być gotowa do obrony niezależnie od rozwoju zdarzeń na froncie rosyjsko-ukraińskim i „nie może stracić ani godziny, ani dnia w wyścigu o nowoczesną armię”.

- Jest duża szansa, jest wiele znaków wskazujących na to, że być może wojna rosyjsko-ukraińska zostanie przynajmniej zawieszona w najbliższym czasie. Ale to w żadnym stopniu nie zmienia przecież naszej sytuacji - stwierdził premier.

W ITWL zorganizowana została wystawa zaproponowanych przez inżynierów zwojowanych z wojskowymi instytutami rozwiązań bezzałogowych, które mogą w przyszłości wejść na wyposażenie polskiej armii. To m.in. małe drony FPV, w tym najmniejszy nazywany „kleszczem”, nieco większe, mogące przenosić małe ładunki wybuchowe, a także m.in. drony naziemne. PAP

Kto zostanie nowym prezesem NIK? Koalicja rządząca oraz Prawo i Sprawiedliwość proponują kandydatów

Oprac. Anna Nagel
Warszawa

Z końcem sierpnia upływa 6-letnia kadencja obecnego prezesa NIK Mariana Banaśa. Kandydatem koalicji rządzącej na to stanowisko może zostać prezes Prokuratury Generalnej Mariusz Haładyj.

Zgodnie z ustawą o NIK prezesa izby - na wniosek marszałka Sejmu lub grupy co najmniej 35 posłów - powołuje

Sejm bezwzględną większością głosów za zgodą Senatu. Senat podejmuje w tej sprawie uchwałę w ciągu miesiąca od podjęcia decyzji przez Sejm. Niepodjęcie uchwały w tym terminie oznacza wyrażenie zgody przez Senat.

Maciej Berek, minister nadzoru nad wdrażaniem polityki rządu, poinformował w Radiu Zet, że kandydatem na szefa NIK-u przedstawionym przez marszałka Sejmu Szymona Hołownię jest Ma-

riusz Haładyj. Według Berka jest to kandydatura „uzgodniona między liderami koalicji”.

Lider Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński zapowiedział natomiast, że kandydatem ugrupowania na prezesa NIK zostanie były poseł PiS i były wiceprezes NIK Tadeusz Dziuba.

Obecny prezes NIK, Marcin Banaś, był wiceministrem finansów w rządach Kazimierza Marcinkiewicza i Jarosława

Kaczyńskiego. Na stanowisko wiceszefa MF powrócił po utworzeniu rządu Beaty Szydło w 2015 roku. W czerwcu 2019 r. został powołany na ministra finansów w rządzie Mateusza Morawieckiego. W lipcu 2019 r. klub PiS zgłosił Banaśa na stanowisko szefa Najwyższej Izby Kontroli.

W ciągu kilku miesięcy od objęcia przez Banaśa funkcji szefa NIK narodził się konflikt między nim a PiS. PAP

Izrael ma plan aneksji Strefy Gazy. Netanjahu chce ratować rząd

Grzegorz Kuczyński
Jerozolima

Premier Izraela Benjamin Netanjahu wkrótce przedstawi ministrom rządu plan aneksji terytoriów w sektorze Gazy – pisze gazeta „Haaretz”. Aneksja ma być stopniowa, aż do przejścia całego sektora.

Według gazety plan został zatwierdzony przez administrację prezydenta USA Donalda Trumpa.

Jak zauważa „Haaretz”, wcześniej Netanjahu „nie wykazywał entuzjazmu” w kwestii aneksji terytoriów, ale teraz jest gotów podjąć taki krok, aby uratować swój rząd przed upadkiem, którego prawicowe skrzydło jest niezadowolone z niedawnej decyzji Netanjahu

o zwiększeniu pomocy humanitarnej dla sektora Gazy.

Izrael znajduje się pod silną presją międzynarodową z powodu tego, że w Strefie Gazy, według danych organizacji humanitarnych, panuje masowy głód. Obrońcy praw człowieka i rządy państw świata oskarżają Jerozolimę o blokowanie pomocy humanitarnej. Netanjahu twierdzi, że „nie ma głodu” i że Izrael wysyła wystarczającą ilość pomocy, ale jest ona „kradziona przez Hamas”. Ministerstwo Zdrowia w Strefie Gazy (kontrolowane przez Hamas; informacje te są uznawane przez organizacje międzynarodowe za najbardziej wiarygodne) codziennie informuje o przypadkach śmierci z głodu w Gazie.

PAP

Według izraelskich mediów Netanjahu przedstawił swój plan administracji Trumpa, a ta wyraziła zgodę

Rosja szykuje ingerencję w wybory w Mołdawii

Oprac. Anna Nagel
Kiszyniów

Prezydent Mołdawii Maia Sandu zaalarmowała w środę na konferencji prasowej w Kiszyniowie, że Rosja przygotowuje bezprecedensową ingerencję w wybory parlamentarne we wrześniu.

Maia Sandu oceniła, że największym zagrożeniem jest korupcja wyborcza i nielegalne finansowanie z Rosji.

Rosja chce kontrolować Mołdawię, począwszy od jesieni, i przygotowuje bezprecedensową ingerencję w wybory we wrześniu – powiedziała Sandu. Wypowiadała się po posiedzeniu rady bezpieczeństwa kraju, którego tematem były ingerencje w przebieg wyborów.

Sandu ostrzegła przed próbami destabilizacji sytuacji

w kraju przez podmioty zewnętrzne. Podkreśliła, że obywatele powinni być bardzo ostrożni i nie ulegać ewentualnym ofertom kupowania głosów. Ostrzegła, że tym obywatelom, którzy sprzedają swój głos, grożą grzywny finansowe, a nawet kara pozbawienia wolności.

Wybory parlamentarne w Mołdawii są zaplanowane na 28 września.

Tydzień temu cztery prorosyjskie partie w Mołdawii ogłosiły, że utworzą blok, aby zapewnić sobie zwycięstwo we wrześniowych wyborach parlamentarnych i pokonać obecny proeuropejski rząd.

Blok wyborczy partii połączy Partię Socjalistów, kierowaną przez b. prezydenta Igora Dodona, partię Serce Mołdawii i Przyszłość Mołdawii, a także Komunistyczną Partię Mołdawii.

PAP

Potężne trzęsienie ziemi obok Kamczatki wywołało tsunami

Oprac. Karolina Wrońska
Kamczatka

Po trzęsieniu ziemi o magnitudzie 8,8, do którego doszło w środę u wschodnich wybrzeży Kamczatki, wystąpiło 30 wstrząsów wtórnych. Niemal na całym Pacyfiku wydano ostrzeżenia o tsunami.

Magnituda wstrząsów wtórnych sięgała od 5 do 7 – przekazały rosyjskie źródła. Nie podano informacji o ofiarach śmiertelnych ani poważnie rannych.

Ze względu na pewne cechy epicentrum intensywność wstrząsów nie była tak wysoka, jakiej można by oczekiwać przy takiej magnitudzie – ocenił dyrektor kamczackiego oddziału służby geofizycznej Rosyjskiej Akademii Nauk (RAN) Daniła Czebrow.

Obecnie występują wstrząsy wtórne. Ich intensywność pozostanie dość wysoka. Jednak w najbliższej przyszłości nie oczekuje się silniejszych wstrząsów. Sytuacja jest pod kontrolą – dodał.

Środowe trzęsienie ziemi było najsilniejsze od 1952 r. – przekazały rosyjskie media. Portal amerykańskiego magazynu „Time” stwierdził natomiast, że było to szóste najsilniejsze zarejestrowane trzęsienie ziemi.

Ostrzeżenia przed tsunami wydano na niemal całym Pacyfiku. Upředzono, że fale o wy-

Choć trzęsienie ziemi było naprawdę potężne, to fale tsunami osiągnęły wysokość „zaledwie” kilku metrów. To wystarczyło jednak, by spowodowały znaczne szkody

sokości ponad 3 m mogą wystąpić wzdłuż niektórych wybrzeży Rosji, północnych Hawajów i Ekwadoru, a niższe, sięgające od 1 do 3 m w takich krajach jak Japonia, Chile i Wyspy Salomona.

Zarządzono ewakuację części obszarów przybrzeżnych na Hawajach i na wschodzie Japonii, a na rosyjskich Wyspach Kurylskich ewakuowano blisko 3 tys. osób. W Japonii pracownicy ewakuowali się z uszkodzonej w 2011 roku elektrowni jądrowej Fukushima. Upředzono o zagrożeniu tsunami kutry rybackie wypłynęły

z portów, aby uniknąć potencjalnych uszkodzeń spowodowanych przez nadchodzące fale.

Japońskie władze przekazały, że nie odnotowano żadnych obrażeń ani zniszczeń, a w żadnej z elektrowni atomowych nie wystąpiły nieprawi-

Amerykański magazyn „Time” poinformował, że środowe trzęsienie ziemi było szóstym najsilniejszym zarejestrowanym trzęsieniem

łowości – przekazała agencja Reutersa.

Po trzęsieniu ziemi u wybrzeży Kamczatki fale tsunami o wysokości 3-5 m uderzyły w miasteczko Siewiero-Kurilsk w północnej części Wysp Kurylskich – przekazały rosyjskie media. Woda wyniosła na pełne morze cumujące w porcie kutry i zalała przetwórnictwo ryb.

W regionie ogłoszono stan wyjątkowy. Rosyjskie ministerstwo ds. sytuacji nadzwyczajnych wezwało do ewakuacji osób z terenów położonych najbliżej wybrzeża.

PAP

Premier Wielkiej Brytanii zapowiada: Możemy uznać państwowość Palestyny we wrześniu

Oprac. Anna Nagel
Londyn

Wielka Brytania może uznać państwowość Palestyny we wrześniu przed Zgromadzeniem Ogólnym Organizacji Narodów Zjednoczonych – poinformował premier Keir Starmer.

W oświadczeniu wydanym przez Downing Street wymienione zostały warunki, jakie muszą zostać spełnione, aby tak się stało. Jak wynika z piśmiennej notatki z posiedzenia gabinetu, Starmer stwierdził, że suwerenność Palestyny zostanie uznana, „chyba że rząd Izraela podejmie istotne kroki w celu zakończenia tragicznej sytuacji w Strefie Gazy, osiągnie zawieszenie broni, jasno da do zrozumienia, że nie będzie aneksji Zachodniego Brzegu,

Starmer przedstawił żądania wobec Hamasu

i zaangażuje się w długoterminowy proces pokojowy, który doprowadzi do rozwiązania dwupaństwowego”.

Szef brytyjskiego rządu po raz kolejny powtórzył, że nie ma równorzędności między Izraelem a Hamasem. Przypo-

mniał, że żądania Wielkiej Brytanii wobec Hamasu pozostają aktualne: muszą oni uwolnić wszystkich izraelskich zakładników, podpisać zawieszenie broni, zaakceptować, że nie będą odgrywać żadnej roli w rządzie Gazy, i rozbroić się.

Jak czytamy w oświadczeniu wydanym przez Downing Street, Starmer zobowiązał się, że przed Zgromadzeniem Ogólnym ONZ dokona oceny, w jakim stopniu strony zrealizowały powyższe założenia.

Po wydaniu oświadczenia premier spotkał się z mediami, które poinformowały, że we wtorek do Strefy Gazy zrzucono drogą powietrzną brytyjską pomoc. Jego zdaniem każdego dnia do Gazy musi wejść 500 ciężarówek z pomocą humanitarną.

Ostatecznie jedynym sposobem na zakończenie tego kry-

zysu humanitarnego jest „długoterminowe rozwiązanie” – powiedział Starmer, dodając, że popiera działania na rzecz zawieszenia broni.

Jak podkreślił, celem Wielkiej Brytanii pozostaje „beźpieczny i pewny” Izrael oraz „przewodny i suwerenny” państwo palestyńskie. Jednak ten cel jest poddawany presji „jak nigdy dotąd” – oświadczył.

Decyzję dotyczącą suwerenności państwa palestyńskiego podjęło jak dotąd 148 krajów świata. Uznaniu Palestyny sprzeciwiają się Izrael i Stany Zjednoczone.

Prezydent Francji Emmanuel Macron w ubiegłym tygodniu poinformował, że we wrześniu podczas posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ Francja oficjalnie uzna Palestynę za suwerenne państwo.

PAP

pod PARAGRAFEM

KRÓTKO

W KSIĘGARNIACH Zaczęło się tak niewinnie...

W połowie sierpnia Albatros planuje premierę „Placu zabaw” Michelle Frances. Nancy i jej 10-letnia córka Lara przeprowadzają się do Rip-ton. Cicha, malownicza wioska wśród krajobrazów Derbyshire wydaje się być idealnym miejscem dla rodziców chcących wychowywać dzieci z dala od miejskiego zgiełku. Ale Nancy szybko przekonuje się, że ta uroczą wiejską atmosferę kryje prawdziwe niebezpieczeństwo.

W KINACH

Koszmar na sobotę

8 sierpnia do kin wejdzie „13 dni do wakacji” w reż. Bartosza M. Kowalskiego. Oto piątkowy wieczór w Polsce: ktoś na imprezę zamiast chipsów przynosi maskę i kuszę. Bez troska noc zmienia się w walkę o przetrwanie. Morderca przejmie kontrolę nad systemem bezpieczeństwa. Drzwi się zamykają, okna blokują, a dom zmienia się w więzienie. Grają m.in.: Katarzyna Gałązka, Antoni Sztaba, Teodor Kozia, Julia Mika, Nicole Bogdanowicz, Hubert Łapacz, Borys Otawa i Olga Rayska.

ROCZNICA

90. urodziny Carolyn G. Hart

Zbliża się rocznica urodzin Carolyn Gimpel Hart (25 sierpnia 1936 r., Oklahoma City), amerykańskiej autorki powieści i opowiadań kryminalnych. W ciągu pisarskiej kariery Hart wydała wiele klasycznych kryminałów, z których kilkanaście zostało wyróżnionych, m.in. Agatha Award i Anthony Award. Carolyn Hart jest również była przewodniczącą amerykańskiego stowarzyszenia The Sisters in Crime.

„Pod Paragrafem”, magazyn kryminalny, nr 168. Przygotowuje zespół: Bożenna Piskala, Lucjan Strzyga, Stanisław Majerowski, Bożydar Brakowski, Tadeusz Żarek, Mariusz Grabowski. Kontakt: redakcja@polskatimes.pl

W ŚRODKU

Od śmierci poety Majakowskiego minęło 95 lat, a my wciąż zastanawiamy się, jak zszedł z tego padółu
str. 10

Ciemna strona studenterii w II RP, czyli sprawa samobójstwa akademika Dubiela
str. 11

ZA TYDZIEŃ

Krwawa rozprawa robotników z sutenerami w 1905 r. Przez trzy dni w maju 1905 r. bandy robotników, głównie żydowskich, wpadały do domów publicznych i demolowały je.

Jak Ukraińcy chcieli zastrzelić Józefa Piłsudskiego we Lwowie

Lucjan Strzyga
redakcja@polskatimes.pl

104 lata temu, 25 września 1921 r. we Lwowie, dokonano nieudanego zamachu na Józefa Piłsudskiego. Okazało się, że odrodzona Rzeczpospolita wcale nie jest taką sielanką, jakiej się spodziewano.

Za zamachem stała ukraińska Organizacja Wojskowa, terrorystyczna jacejka zorganizowana w 1920 r. Jej głównym celem było przeciwdziałanie porozumieniu Ukraińców z Polską, przede wszystkim przez wywołanie konfliktów między ludnością polską a ukraińską. Władzę w UWOW sprawował Jewhen Konowalec, późniejszy szef Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), a szefem sztabu był ppłk Jurko Otmaraszejn. Pieniądze na działalność płynęły z niemieckiej Abwehry.

Ruchawka na Ukrainie

Na początek przedstawmy stosunki między nowo powstałym państwem polskim a mniejszością ukraińską na Kresach. Ewa Siemaszko, badaczka zagadnień narodowościowych w II RP, tak charakteryzowała je w 2019 r., w wywiadzie dla portalu Przystanekhistoria.pl: „Władzom II Rzeczypospolitej zarzuca się niewłaściwą politykę wobec mniejszości narodowych, ale – moim zdaniem – są to wyolbrzymione oskarżenia. Oczywiście, było kilka nieodpowiednich działań, jak choćby znaczące zmniejszenie liczby szkół z językiem wykładowym ukraińskim i zastąpienie ich szkołami utrakwistycznymi, czyli dwujęzycznymi. Ucisku narodowościowego jednak nie było. Ukraińskie życie społeczne i kulturalne nie było tłumione, wręcz rozkwitało, z wolności gospodarczej Ukraińcy korzystali na równi z pozostałymi obywatelami, mieli swoją reprezentację parlamentarną. W sprawach religijnych były dwa istotne konflikty. Pierwszy dotyczył świątyń, które podczas zaboru rosyjskiego zostały zabrane Kościołowi katolickiemu i prze-

Z odtajnionych dokumentów byłych sowieckich służb specjalnych wynika, że Stepan Fedak po zwolnieniu był przez pewien czas tajnym współpracownikiem NKWD, posługującym się pseudonimem „Bohun”. W latach 1939-1940 miał przebywać w Moskwie

kazane Cerkwi prawosławnej, a w II RP były z wielkimi trudnościami odzyskiwane. Drugi natomiast powstał z powodu rozebrania w 1938 r. 127 prawosławnych cerkwi, kaplic i domów modlitwy na Chełmszczyńskiego zostały zabrane Kościołowi katolickiemu i prze-

rych ukraińscy emisariusze z Małopolski prowadzili agitację podejrzaną z punktu widzenia władz. Była to państwowa akcja jedyna tego rodzaju, wyolbrzymiona w przekazach i historiografii”.

I dalej: „Nacjonalistycznej indoktrynacji należało zara-

dzić, ale w inny sposób. Uwagi wymaga fakt, że wszystkie legalne organizacje ukraińskie, łącznie z gospodarczymi, były bazą dla nielegalnej działalności Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów (założonej w 1929 r.), wykorzystywaną do indoktrynacji i szkoleń bojowych.

Organizacja ta, a i wcześniej, od 1920 r., także ukraińska Organizacja Wojskowa (UWO), dokonywały akcji terrorystycznych i zbrodni oraz prowadziły intensywną agitację antypolską.

Ciąg dalszy na str. 10

Mariusz
Grabowski

TRZY ŚMIERCI MAJAKOWSKIEGO

Odpowiedź na pytanie: jak zginął poeta proletariacki Włodzimierz Władymirowicz Majakowski, nie jest łatwa. Istnieją bowiem przynajmniej trzy wersje jego rozstania się z tym światem.

„Lili, kochaj mnie”

Wedle najbardziej rozpowszechnionej wersji przyczyną jego śmierci było samobójstwo. 14 kwietnia 1930 roku, w wieku 37 lat, postanowił strzelić sobie w serce z nagana. Zostawił list podpisany słowami skierowanymi do ukochanej Lili Brik: „Lili, kochaj mnie”. Co ciekawe, Majakowski był zakutym komunistą, ale jego czyn wywołał falę potępienia wśród towarzyszy – uznano to wręcz za „wyraz liberalnego indywidualizmu”.

Jest jednak problem: dlaczego właściwie Majakowski miałby się zabijać, skoro wciąż był poetyckim symbolem zwycięstwa jedynie słusznej idei? Ponoć nawet tow. Stalin gustował w jego rymach.

Zgorszony Stalin

Konkurencyjna wersja podaje, że Majakowskiego zastrzelili funkcjonariusze GPU, bowiem poeta miał coraz więcej wątpliwości co do przyszłości komunizmu. Miał je wyrażać m.in. w Polsce, do której przyjechał w 1927 r., witany przez tutejszych postępowców niczym Mesjasz Poezji. Zabójstwo miało być dokonane w mieszkaniu Majakowskiego przy ul. Giendrikow pieriełok 13/15 nocą, tak profesjonalnie, że sąsiedzi nie potrafili podać żadnych szczegółów. Rozkaz miał wydać osobiście Stalin.

Jedna z modyfikacji tej wersji mówi, że sekretarz generalny WKP(b) był wielce zgorszony rozpustnym życiem poety. Podobno miał dość skarg towarzyszy partyjnych na to, że Majakowski jest przedmiotem niezdrowych żądz ich małżonek.

Poeta agentem

Ostatnia wersja jest najbardziej hardkorowa. Majakowski miał zginąć nie w swoim mieszkaniu, ale w moskiewskim hotelu Metropol, który w 1930 roku ponownie został oddany do użytku. Poetę znaleziono pod kaloryferem uduszonego sznurem do kotar.

Kto go zabił? Prawdopodobnie ci sami panowie z GPU, ale tym razem na polecenie Jakowa Saulowicza Agranowa, „opiekuna literatów” ze strony bezpieki. Powodem nie była obyczajówka, ale podejrzenie, że poeta jest imperialistycznym agentem. Miano go zwerbować w 1929 r. w Paryżu przez kochankę Tatianę Jakowlewą.

Majakowski spoczywa na cmentarzu Nowodziewiczym, a sprawa okoliczności jego śmierci wciąż czeka na rozstrzygnięcie.

Pogrzeb Majakowskiego zgromadził tłumy. Stał się trzecią co do wielkości ceremonią żałobną w historii ZSRR

STOSUNKI POLSKO-UKRAIŃSKIE W II RP NIGDY NIE ULEGŁY NORMALIZACJI

Jak Ukraińcy chcieli zabić Piłsudskiego we Lwowie w 1921 r.

Ciąg dalszy ze str. 9

Na terenie Małopolski w niektórych rejonach całe wsie stanowiły bazę zbrojną dla UW, a później OUN. Jakielwiek działania ze strony państwa, usiłujące zlikwidować działalność nacjonalistyczną, ograniczyć ją, obracały się przeciw państwu i Polakom, ponieważ propaganda nacjonalistyczna wykorzystywała je do wmawiania społeczności ukraińskiej, że są to działania antyukraińskie, i usiłowała wzbudzić wrogość Ukraińców. Celem OUN było oderwanie ziem wschodnich od państwa polskiego i utworzenie niezależnego państwa ukraińskiego, co w ówczesnych realiach politycznych skończyłoby się zagarnięciem Wołynia i Małopolski aż po San przez Związek Sowiecki i dalszymi nie do przewidzenia dla tego rejonu negatywnymi konsekwencjami. Autonomia galicyjska, o którą do-

pominali się nacjonaści, również nie mogła zostać wprowadzona z powodu otwarcie wyrażanych przez nich dążeń do oderwania się od państwa polskiego. Dla II RP nie do przyjęcia było pozbycie się terenów dopiero co odzyskanych kosztem wielkich ofiar w końcu I wojny światowej, na których co najmniej jedną trzecią ludności (średnio) stanowili Polacy.

Strzela „Smok”

Wróćmy do wydarzeń z 1921 r. Zamach na Piłsudskiego był dokładnie zaplanowany. Działacze UW skorzystali z okazji, że Naczelnik Państwa 25 września przyjechał do Lwowa na otwarcie I Międzynarodowych Targów Wschodnich. Wszystko rozegrało się ok. godz. 21, kiedy Piłsudski wychodził w towarzystwie ówczesnego wojewody Kazimierza Grabowskiego z obiadu wydanego na jego

część w lwowskim ratuszu. Zamachowiec oddał w kierunku siedzącego w odkrytym aucie Naczelnika kilka strzałów z rewolweru. Nie trafił, zranił jedynie w ramię i rękę wojewodę Grabowskiego.

„Publiczność i posterunkowi rzucili się błyskawicznie, aby ująć sprawcę zbrodni czego czynu i byliby go na śmierć zatłukli, gdyby nie policja, która chcąc go aresztować, wyrwała go z rąk tłumu” – pisano nazajutrz w „Kurjerze Lwowskim”. Początkowo nie wiadomo było, kim jest młody zamachowiec i czy działał sam. Po Lwowie błyskawicznie rozeszły się plotki: „bolszewicy chcieli zgładzić Piłsudskiego”, „Żydzi zorganizowali zamach”. Sporym zaskoczeniem okazał się fakt, że zamachowcem był 20-letni Ukraińiec Stepan Fedak o buńczucznym pseudonimie „Smok”, syn znanego lwowskiego adwokata i działacza

niezależnych organizacji ukraińskich dr. Stepana Fedaka.

Co ciekawe, kilka tygodni przed zamachem Piłsudski odbył dłuższe spotkanie z ojcem zamachowca, prezesem Ukraińskiego Komitetu Obywatelskiego, również Stepanem Fedakiem, na którym m.in. powiedział „Jestem przekonany, że tylko ścisły związek między wolną Polską a wolną Ukrainą może zapewnić pokój na Wschodzie i pomyślny rozwój obu bratnich narodów”.

Łagodne wyroki

W czasie późniejszego przesłuchania Piłsudski zeznał, że wyklucza, by „to Fedak do niego strzelał”, podobnie oskarżony twierdził, że chodziło mu jedynie o demonstrację publiczną. Aleksandra Piłsudska w swoich wspomnieniach twierdziła, że jej mąż wręcz zabiegał o łagodny wymiar kary dla tego młodzieńca.

Scena zamachu zamieszczona w tygodniku społeczno-kulturalnym „Nowości Ilustrowane” nr 40 z 1921 r.

„Kurier Lwowski” tak opisywał przesłuchanie zamachowca: „Przy dalszem poszukiwaniu przekonano się, że (...) ma ukryty w dolnej części bielezny szeroki, ostry nóż w formie sztyletu, rozwiązano więc natychmiast tasiemki i nóż wydobyto. Oszołomionego chwilowo Fedaka nie można było na razie przesłuchiwać, dopiero po pewnym czasie począł odpowiadać na zapytanie komendanta policji państwowej Łukomskiego (...). Podał on, że (...) nie miał zamiaru zastrzelić Naczelnika Państwa, jeno wojewodę Grabowskiego. Wezwane pogotowie ratunkowe opatrzyło Fedakowi ranę postrzałową i obmyło twarz ze krwi, która spływała obficie od uderzeń wzburzonej tuż po zamachu publiczności, poczem odwieziono Fedaka do szpitala powszechnego, stąd zaś odstawiono go do aresztów policyjnych, gdzie do późna w nocy przesłuchiowano go w obecności szeregu osób stojących na czeluście sądu, prokuratury i policji”.

W wyniku procesu Fedak został skazany przed lwowskim sądem okręgowym jedynie za zamach na życie wojewody Grabowskiego, otrzymując 6 lat pozbawienia wolności (wyszedł przed upływem tego czasu). Poza głównym sprawcą, oskarżonych było kilkanaście osób, z których cztery skazano na dwa i pół, a jedną na półtora roku więzienia. Warto zaznaczyć, że wśród nich byli Dmytro Palijiw i Mychajło Matczak, późniejsi posłowie na Sejm RP z ramienia Ukraiń-

skiego Zjednoczenia Narodowo-Demokratycznego (UNDO) i Ukraińskiej Socjalistycznej Radykalnej Partii.

Pokaz twardości

Cofnijmy się jednak do momentu tuż po zamachu i przyjrzyjmy się postawie Józefa Piłsudskiego. Jak na żołnierza i polityka przystało, zachował nadzwyczajny wręcz spokój i opanowanie. Po upewnieniu się, że życie wojewody Grabowskiego nie jest zagrożone, udał się do Teatru Wielkiego, a potem na... uroczysty raut. Gdy Marszałek pojawił się w swojej łoży teatralnej, widzowie wstali z miejsc i przez dziesięć minut bili mu brawo, skandując przy tym „Niech żyje!”. Podobna sytuacja powtórzyła się też na raucie.

Naczelnika próbował naśladować wojewoda Grabowski. Gdy lekarz stwierdził, że jego ogólny stan jest dobry, polecił odwieźć się do domu, a potem w glorii bohatera udał się na wieczorny bankiet w magistracie. Taka twarda postawa obu przedstawicieli władz II RP w obliczu zagrożenia życia i zdrowia zrobiła bardzo duże pozytywne wrażenie na mieszkańcach Lwowa i była szeroko komentowana w prasie.

Następnego dnia Piłsudski odbył naradę z miejscowymi oficerami, wygłosił przemówienie w kasynie wojskowym, po czym wrócił do Warszawy. W Belwederze zastał biurko zasypane stosem depesz od przywódców europejskich państw, w których gratulowano mu szczęśliwego ocalenia. Najserdeczniejszą wysłał prezydent Republiki Weimarskiej Friedrich Ebert.

Ukraiński terror

Zamach na Piłsudskiego pokazał, jak bardzo skomplikowane są stosunki narodowościowe w II RP i jak wielkim problemem jest nacjonalizm ukraiński. Wydarzenie we Lwowie było jedynie prelude do kolejnych, prowadzonych na większą skalę, działań sabotażowych i dywersyjnych, za którymi stała UW.

Już w 1922 r. organizacja była zdolna do zakrojonej na dużą skalę akcji skierowanej głównie przeciwko polskiemu ziemiaństwu. W 1922 roku członkowie UW, zgodnie z porozumieniem ukraińsko-niemieckim, odbywali przeszkolenie w Reichswehrze. Historycy podają, że w czasie samego przebiegu wyborów do Sejmu Polskiego w 1922 r., UW i ukraińscy komuniści dokonali około 2300 podpaleń i 38 aktów dywersji na kolei na szkodę państwa polskiego.

W Monachium powstał nawet specjalny ośrodek szkoleniowy dla Ukraińców, a w 1924 r. zorganizowano kolejny szkolący dywersantów, terrorystów i szpiegów. Kandy-

datów mających odbyć szkolenia typował Związek Ukraińskich Oficerów w Niemczech (założony w 1921 r.). Poza tym w Wolnym Mieście Gdańsku od 1928 zaczęto szkolić ukraińskich dowódców, Abwehra zorganizowała także szkolenia w Czechosłowacji.

W zasadzie co roku zdarzały się ataki bojówek UW na Polaków i ugodowych Ukraińców. Sytuacja pogorszyła się jeszcze, kiedy w 1929 r. działacze UW i innych ukraińskich ugrupowań nacjonalistycznych powołali do życia bardziej radykalny OUN.

To właśnie bojówki OUN odpowiadały m.in. za zamordowanie w 1931 r. dążącego do porozumienia polsko-ukraińskiego posła Tadeusza Hołówkę i zastrzelenie w Warszawie 15 czerwca 1934 r. ministra spraw wewnętrznych Bronisława Pierackiego.

A co z Fedakiem?

Niewiele wiadomo o dalszych losach zamachowca Stepana Fedaka. Prawdopodobnie natychmiast po wcześniejszym zwolnieniu na mocy amnestii wyjechał do Niemiec. Podobno w czasie wojny światowej podczas egzekucji Żydów w Babim Jarze był tłumaczem Sonderkommando 4a, oddziału odpowiedzialnego za to ludobójstwo. Większość badaczy jest zgodna, że pod koniec wojny zaginął bez śladu w Berlinie.

Nieco więcej wiemy o losie jego ojca. Do 1927 r. był radnym Tymczasowej Rady Miejskiej Lwowa (w latach 1919-1923 nie uczestniczył w jej obradach), a od 1923 r. prezesował Związkowi Adwokatów Ukraińskich. Zmarł 6 stycznia 1937 r. we Lwowie.

Na koniec kilka uwag o narodowościowej mozaice doby dwudziestolecia. O ile pierwsze lata II RP minęły pod znakiem polonizacji polskich Kresów Wschodnich, to już po kilku latach pojawiły się inne tendencje. Na przykład w 1924 r. minister Stanisław Grabski zlikwidował szkoły ukraińskojęzyczne i wprowadził szkoły utrakwistyczne (dwujęzyczne), z językiem polskim i ukraińskim. W rezultacie w ciągu kolejnych dwunastu lat liczba ukraińskich szkół spadła z ponad 2,5 tys. do niecałych 500.

Taka restrykcyjna polityka spotkała się wówczas z ostrą krytyką piłsudczyków. Poseł Tadeusz Hołówko nazwał ją wręcz „beźmyślną” i grzmiał, że rodziła ona stopniowo otwartą niechęć społeczeństwa ukraińskiego i białoruskiego wobec polskiej władzy. Jak wiemy, zaledwie kilka lat potem sam padł jej ofiarą. Paradoksem jest to, że „problem ukraiński” sięgnął apogeum w momencie, gdy władzę w Polsce przejęli ludzie usilnie dążący do pojednania polsko-ukraińskiego.

KARTKA Z KALENDARZA/PITAWAŁ MIĘDZYWOJNIA

Studenci w czasach II RP. W tle polityka, klasizm i moralność

W nr. 78 „Głosu Prawdy” z 7 marca 1925 roku, tygodnika wydawanego przez piłsudczyka Wojciecha Stpczyńskiego, znalazł się osobliwy tekst podpisany literką „n”. Stanowił on moralną refleksję nad stanem ówczesnej polskiej studenterii. Zacytujmy ten artykuł.

„Samobójstwo akademika Dubiela.

Nieprzeciętnie bolesna tragedia młodego studenta, którego nędza pchnęła do samobójstwa, urasta do rozmiarów wypadku do głębi wstrząsającego. Jest wielce dla dzisiejszych stosunków charakterystyczne, że prawie cała prasa zbyła omówienie, że wszeczmiar na głębszą analizę zaszługującego wypadku, szablonową notatkę policyjną.

To uporczywe milczenie wyrazieli opinii szerokiego ogółu, właśnie ze względu na możliwość swego istnienia, staje się wprost groźne. Nie wyobrażamy sobie obywatela ze zdrowymi na przy-szość kraju poglądami, dla którego by obcą była dziedzina akademickiego życia

jego młodzieży. Wielkie ją czekają zadania. Wychowanie kadrów zdrowego społeczeństwa na gruzach dzisiejszego, hołdującego w większości bożkowi niewybrednych aspiracji (...).

Pozostawione samo sobie młode pokolenie zadaniu nie podoła. Konieczne jest okazanie mu wsparcia. Że zupełnie niedostatecznie pomaga się biednym rzeszom studentów, że często utrudnia się im ciężką walkę życiową, że wreszcie wielu momentów akademickiego życia nie rozumie się - nie dowodzi to wszystko braku wśród społeczeństwa elementów trzeźwo za horyzonty co bliższych dni myśłą sięgających. Dzisiejsze milczenie prasy uwidacznia, że ustosunkowanie się społeczeństwa do jego młodzieży, odsłoniętego przez tragiczną śmierć akademika Dubiela, wyklucza głębsze zainteresowanie się życiem w murach wyższych uczelni.

Zarażone straszną chorobą użycia, materialnie dobrze uposażone sfery młodzieży hulają. Rozbrzmiewają weselem życia zebrania pstrogló-

wych korporantów. Leje się wino szampańskie na hucznych zabawach. Strojne bale zasłaniają sobą wszystko. La-kierki - fraki - barwne dekle na ufryzowanych główkach. Nikt nie powstrzymuje szaleńców. Wrogowie marnotrawstwa okrzykami zdracami narodowych idei. Na szerokim świecie szaleje taka sama orgia łbów pustych, a brzuchów sytych, beczelnie do godności celu ziemskiego bytowania wzniesiona. (...)

Wiele razy napróżno zwraca się do nich walką życiową znękany kolega. Nie ma żadnego zarobku, który da mu możliwość uczenia się. Nie ma zapomogi, która pozwoli na przetrwanie wyężonego ataku nędzy. Nie ma nadziei na zwycięską walkę życiową... Wiesza się. Złowieszczo na tle rozchybotanego w takt dzikich tańców społeczeństwa zarysowują na sznurze wiszące zwłoki akademika Dubiela. Na Uniwersytecie warszawskim to pierwsze samobójstwo, do którego pchnęła młodzińca nędza. Na terenie akademickiego życia Polski to pierwszy wypadek rozpaczliwego kroku wobec braku kawałka chleba. Czy rzeczywistość samobójstwo Dubiela nie nasuwa żadnych refleksji?”.

opr. TŻ, stanmajer

REKLAMA

0011375680

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU na sprzedaż nieruchomości

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

z siedzibą w Krakowie, przy ul. Basztowej 22

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż

nieruchomości położonej w Zakopanem przy ul. Ciągłówka

Przedmiotem sprzedaży jest niezabudowana nieruchomość stanowiąca własność Województwa Małopolskiego, oznaczona jako działka nr 67/3, obr. 3 Zakopane, o pow. 0,1155 ha, objęta księgą wieczystą nr NS1Z/00000113/3 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Zakopanem V Wydział Ksiąg Wieczystych Uchwałą nr 1399/25 z 9 czerwca 2025 r. Zarząd Województwa Małopolskiego przeznaczył przedmiotową nieruchomość do sprzedaży.

Cena wywoławcza wynosi 240 800 zł (słownie złotych: dwieście czterdzieści tysięcy osiemset 00/100), w tym podatek VAT w wysokości 23%.

Przed przystąpieniem do przetargu (wpłata wadium) uczestnik przetargu jest zobowiązany zapoznać się z klauzulą informacyjną przetwarzania danych od osoby, której dane dotyczą zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zamieszczoną wraz z ogłoszeniem o przetargu.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie w pieniądzu wadium w wysokości 13 000 zł (słownie złotych: trzynaście tysięcy 00/100) w terminie do dnia 3 września 2025 r. przelewem na konto Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego:

Bank PKO BP 07 1020 2892 0000 5802 0667 3828

Przetarg na sprzedaż działki nr 67/3 odbędzie się w dniu 10 września 2025 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, ul. Raclawicka 56, Kraków, pokój nr 454 o godzinie 13:00.

Ogłoszenie o przetargu wraz z ww. klauzulą informacyjną zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przy ul. Raclawickiej 56 w Krakowie oraz w siedzibie Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych przy ul. Gazowej 15 w Krakowie, a także opublikowane na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego pod linkiem: <https://www.malopolska.pl/biznes/zamowienia-publiczne-i-ogloszenia> w zakładce obrót nieruchomościami oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu uzyskać w siedzibie Urzędu, Kraków, ul. Raclawicka 56, pokój 353, tel.: (012) 63 03 552, w godz. 8.00 – 15.00.

KRAKOWSKI ODDZIAŁ IPN I „DZIENNIK POLSKI” PRZYPOMINAJĄ

Konferencja odbywała się pod egidą Urho Kekkonena, najdłużej urzędującego prezydenta w historii Republiki Finlandii (prezydentura w latach 1956-1986). Późniejsza prezydent Finlandii z lat 2000-2012, Tarja Halonen, z perspektywy czasu określiła to wydarzenie mianem Magna Carta (of) detente. Choć akt ten był zaledwie swoistego rodzaju deklaracją co do zasad postępowania politycznego, stał się załącznikiem głębokich zmian na płaszczyźnie relacji międzynarodowych.

Plan Rapackiego, Raport Harmela

Jednym z pierwszych głosów wzywających do pochylenia się nad kwestią bezpieczeństwa w Europie, zwiastującym przyszłą politykę odprężenia, było wystąpienie ministra spraw zagranicznych PRL Adama Rapackiego w trakcie XIX sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ 14 grudnia 1964 r. Celem jego propozycji była m.in. stabilizacja sowieckiej strefy wpływów. Rapacki stwierdzał wówczas, że „Dojrzał [...] chyba moment dla rozpatrzenia problemu bezpieczeństwa w Europie w jego całokształcie. Należałoby, naszym zdaniem, rozważyć celowość zwołania w tej sprawie Konferencji wszystkich państw europejskich, z udziałem oczywiście Związku Radzieckiego, jak i Stanów Zjednoczonych. Taka konferencja w razie potrzeby mogłaby być przygotowana przez przedstawicieli wyłonionych przez Układ Warszawski i NATO, a jeśliby wyrażono taką sugestię - także przez przedstawicieli państw europejskich spoza ugrupowań”. Miesiąc później słowa te zostały doprecyzowane przez Doradzczy Komitet Polityczny (DKP) Układu Warszawskiego. Podkreślono wówczas, że zaproponowana przez Rapackiego inicjatywa zakładała uznanie nienaruszalności granic, istnienie dwóch państw niemieckich, a także zobowiązywała RFN i NRD do rezygnacji z posiadania broni jądrowej. Należy pamiętać, że zachodnia granica PRL wciąż nie posiadała wówczas formalnego potwierdzenia, na czym tak zależało komunistycznym władzom z Władysławem Gomułką na czele. A w ZSRS panowała wówczas stagnacja gospodarcza.

W trakcie następnych konferencji DKP Układu Warszawskiego rozwijano ideę międzynarodowego porozumienia. Efektem zebrań z 5 lipca 1966 r. w Bukareszcie oraz 25 kwietnia 1967 r. w Karłowach Warch, były deklaracje w myśl których państwa tzw. demokracji ludowej skłonne były

Kamyczek, który wywołał lawinę... Akt końcowy KBWE

Pięćdziesiąt lat temu, 1 sierpnia 1975 r. w Helsinkach, nastąpiło zwieńczenie nieomal trzyletnich negocjacji nad przyszłością bezpieczeństwa międzynarodowego, współpracy gospodarczej, kulturalnej oraz praw człowieka. Tamtego dnia przedstawiciele 33 europejskich państw oraz USA i Kanady podpisali akt końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie

Cezary Palka

Otwarcie obrad KBWE, Helsinki, 30 lipca 1975 r.

wyrzec się posługiwaniem argumentem ad armam na płaszczyźnie polityki międzynarodowej, w zamian za zaprzestanie roszczeń RFN do reprezentowania całych Niemiec, rezygnacji z aspiracji posiadania broni jądrowej oraz zrezygnowania z uznania układu monachijskiego z 1938 r. Układ ten bowiem, będący symbolem polityki appeasementu, wciąż nie był formalnie zniesiony przez państwa zachodnie. Także i ze strony państw NATO rozpoczęto przełamywanie impasu w relacjach międzynarodowych na linii Wschód-Zachód. W „Raporcie Rady w sprawie przyszłych za-

dań Sojuszu” z grudnia 1967 r., zwanym Raportem Harmela, napisano, że „Bezpieczeństwo militarne i polityka odprężenia nie są ze sobą sprzeczne”. Tekst ten, będący efektem prac czterech niezależnie działających względem siebie specjalnie powołanych do tego celu grup z przedstawicielami 15 krajów członkowskich, również wskazywał na konieczność poszukiwania odprężenia w kontaktach ze Związkiem Sowieckim oraz państwami Europy Wschodniej. Zagadnienie osiągnięcia trwałego pokoju, zdaniem NATO, wciąż jednak wymagało rozwiązania kwestii podziału Niemiec.

Détente a doktryna Breżniewa

Gdy w sierpniu 1968 r. w ramach Operacji „Dunaj” wojska państw Układu Warszawskiego, działając w myśl „doktryny Breżniewa”, krwawo stłumiły próbę przeprowadzenia demokratyzujących reform w Czechosłowacji, międzynarodowa opinia publiczna nie kryła oburzenia. Wiele krajów zachodnich, w tym Wielka Brytania oraz Francja, potępiło inwazję uznając ją za karygodne naruszenie suwerenności Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej (CSRS). Nad Wisłą Służba Bezpieczeństwa w ramach prewencji i z obawy

przed inspirującym Polaków wpływem znad Włtawy rozpoczęła operację „Podhale”, mającą na celu monitorowanie i kontrolowanie nastrojów społecznych. Zanikła w tamtym czasie także wiara opinii międzynarodowej w wolę ZSRS zmniejszania politycznych napięć oraz zaufanie w szczerość państw socjalistycznych co do kwestii pokojowego rozstrzygnięcia sporów. Warto wspomnieć, że najgorliwiej wzywającym wówczas do zbrojnej interwencji w CSRS był I sekretarz Komitetu Centralnego PZPR Władysław Gomułka.

W obliczu powyższych zdarzeń jako hipokryzję potraktowano wystosowanie apelu do wszystkich państw Europy przez DKP Układu Warszawskiego w marcu 1969 r. Wzewaniu tym reprezentanci państw członkowskich Układu wskazali konieczność wznowienia oraz wzmocnienia wysiłków mających na celu osiągnięcie bezkonfliktowej współpracy, bezpieczeństwa w Europie oraz zabiegania o dialog zamiast militarnej konfrontacji.

KBWE i jego następstwa

Cztery lata po brutalnym stłumieniu „Praskiej Wiosny”, w listopadzie 1972 r., od przygotowawczych rozmów wielostronnych w Helsinkach rozpoczęły się prace nad Aktem Kończącym KBWE. W ramach pierwszej fazy w 1973 r. odbyły się spotkania ministrów spraw zagranicznych zainteresowanych państw. Druga faza z lat 1973-1975 obejmowała negocjacje eksperckie w Genewie. Wtedy właśnie wypracowano konkretne zapisy dotyczące opisywanych w mediach „koszyków”. Koszyk I dotyczył kwestii bezpieczeństwa polityczno-wojskowego. Jego kluczową częścią była Deklaracja Zasad Rządzących Stosunkami między Państwami Uczestniczącymi. 10 zasad tworzyło tzw. dekalog. W ramach tego koszyka uzgodniono również tzw. środki służące budowaniu zaufania (CBMs - Confidence Building Measures), mające na celu wzajemne powiadamianie m.in. o manewrach wojskowych. Koszyk II dotyczył współpracy w dziedzinie gospodarki, nauki, technologii oraz ochrony środowiska. Koszyk III odnosił się do kwestii humanitarnych, a zwłaszcza praw człowieka i podstawowych wolności. Obejmował zagadnienia takie jak kontakty międzyludzkie, swobodniejszy przepływ informacji, wymiana kulturalna, dostęp do literatury i sztuki. Koszyk IV traktował o kontynuacji przedsięwziętych postanowień oraz zobowiązywał do regularnych spo-

tkań i konferencji przeglądowych, mających na celu ocenę postępu, a także rozwijanie dalszej współpracy. Trzecia faza spotkań, od lipca do sierpnia 1975 r., zakończyła się uroczystym podpisaniem Aktu Kończącego KBWE.

Cała inicjatywa odegrała kluczową rolę w okresie tzw. zimnej wojny, poprzez stworzenie forum do dialogu i negocjacji między zwaśnionymi blokami, co było bezprecedensowe w tamtym czasie. Pomimo niemożliwych do pogodzenia różnic w systemach politycznych państw, konferencja dawała nadzieję na demokratyzację, zwłaszcza dysydentom zrzeszającym się później w polskim Komitecie Ochrony Robotników oraz Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela czy czechosłowackiej Karcie 77. W ZSRS powstała wówczas Moskiewska Grupa Helsińska, której celem było monitorowanie realizowania postanowień z Helsinek. Dały one bowiem impuls do działania, a co cenniejsze, możliwość do powoływania się na konkretne zapisy. Państwa komunistyczne nie obawiały się specjalnie zobowiązań z trzeciego koszyka. Ich podpisanie miało przede wszystkim wymiar propagandowy i taktyczny, bez chęci ich realizacji. Nie ustanowiono też wtedy formalnej instytucji ani mechanizmu egzekwowania przestrzegania postanowień Aktu. Tymczasem w świecie zachodniej kultury wystąpienia m.in. w obronie praw człowieka były czymś naturalnym, a dysydenci mogli liczyć na jawne poparcie swych działań.

Akt KBWE, choć pozostawał jedynie zbiorem gwarancji politycznych odwołujących się do zasad etycznych, okazał się ciężkim brzemieniem dla ZSRS. Powodem było szerokie spektrum dyplomatycznych zobowiązań, co do których przestrzegania Kreml dobrowolnie się zobowiązał. Złaskza wspomniany trzeci koszyk, zdaniem Zbigniewa Brzezińskiego, przysłużył się w oczach świata do jeszcze lepszego zrozumienia czym różni się komunizm od demokracji. Zdaniem legendarnego sekretarza stanu USA, Henry’ego Kissingera, Akt odegrał podwójnie ważną rolę, gdyż wpłynął na temperowanie postępowania Moskwy w Europie, a następnie przyspieszył upadek sowieckiego imperium. Stał się załącznikiem głęboko idących zmian w polityce międzynarodowej oraz punktem odniesienia w przyszłości. W 1995 r. KBWE przekształcił się w Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie i - bazując na rdzeniu tych samych założeń - funkcjonuje do dziś z poszerzonymi kompetencjami.

DROBNE

Nieruchomości

MIESZKANIA - KUPIĘ

MIESZKANIE.LOKAL.GARAŻ. DZIAŁKĘ
tylko od właściciela kupię. 510 061 820

DOMY - SPRZEDAM

DOM w Krakowie sprzedam, 421 tys. zł lub zamiana Tel. 504 286 124

Handlowe

MASZYNY URZĄDZENIA

KUPIMY maszyny do obróbki metalu i drewna. Tel.: 782-592-790.

INNE

ULE warszawskie poszerzone, solidnie wykonane, 6 sztuk, ule powiększone na 2 rodziny, z 10 rodzinami pszczelimi + nowe podkarmiaczki 30 sztuk. Tel. 692 195 650

KOLEKCJONERSTWO, SZTUKA

OBRAZY i starocie kupię. 602-395-521

Motoryzacja

OSOBOWE KUPIĘ

500-692-371 Kupię każdy samochód
AUTA skupujemy 888-025-123

Praca

ZATRUDNIĘ

IKIEROWCĘ doświadczonego w trans. międzynarodynar. kat. C+E, 603-067-887

Usługi

AGD RTV FOTO

! ANTENY ! RTV dom. 575-412-346.

BUDOWLANO-REMONTOWE

!!!500-003-103 HYDRAULIK

!!!575068366 HYDRAULIK AWARIE

DACHY malowanie 608 791 579

ELEWACJE, remonty, wykończenia wnętrz, inne usl. bud. Tel.: 793 543 999

ŁAZIENKI kompleksowo 692-932-258.

MALOWANIE GŁADZ FLIZY 514875198

AUTOPROMOCJA

ibo TWOJE DOMOWE BIURO OGŁOSZEŃ

Ogłoszenia drobne
w Twojej gazecie
zlecisz
bez wychodzenia
z domu
przez Internetowe
Biuro Ogłoszeń

ibo.polskapress.pl

INSTALACYJNE

!!!HYDRAULIK 500-003-103 AWARIE

HYDRAULICY AWARIE 730-066-539

Matrymonialne

KAWALER, 51 lat, rencista, majątny, mam dom, samochód. Chcę poznać Pannę, muzykalną, rencistkę w wieku 22-40 lat. Czekam na miłość. Adam z Oświęcimia, tel.: 730-244-629.

Komunikaty

OGŁOSZENIE o dwóch imionach jednej osoby"
Sumit Bharatbhai Malaviya, born December 25, 1998, clarifies "Sumit" and "Sumitkumar Bharatbhai Malaviya" refer to him. Mr.Malaviya acknowledges both names are his but prefers "Sumitkumar Bharatbhai Malaviya" for future use.He requests all parties accept this declaration as proof of his singular identity. (+48729475039)
Email- sumitmalavia2023@gmail.com

REKLAMA 0011358621

Lilia

zakład pogrzebowy

- kompleksowa organizacja uroczystości pogrzebowych
- rozliczenie bezgotówkowe
- całodobowy transport zmarłych
- szeroki wybór trumien i urn
- kwiaty, tabliczki, klepsydry, nekrologi
- kremacje

KRAKÓW, ul. Św. Łazarza 21, tel. 12 421 24 80
KRAKÓW, ul. Bronowicka 19, tel. 12 637 00 07
KRAKÓW, ul. Grota Roweckiego 7G, tel. 507 111 121
CMENTARZ BATOWICE, ul. Powstańców 20, tel. 507 125 130
CMENTARZ RAKOWICE, ul. Rakowicka 39, tel. 507 111 456

www.liliakrakow.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY 507 111 211

REKLAMA 0011375673

Gmina Miejska Kraków/Skarb Państwa

Prezydent Miasta Krakowa oraz Dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie i n f o r m u j e,

że na tablicy ogłoszeń w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy placu Wszystkich Świętych 3-4 i Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie przy ul. Reymonta 20, w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Małopolskiego został podany do publicznej wiadomości:

w dniach od 14.07.2025 r. do 3.08.2025 r.

- wykaz części działki nr 2/4 obręb 110 Podgórze, ul. Krzyżańskiego, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas oznaczony na handel/usługi oraz drogę dojazdową/dojście, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 1694/2025 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 8.07.2025 r.,
- wykaz części działki nr 70/13 obręb 107 Podgórze, rejon ul. Trakt Papieski, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na prowadzenie działalności rybacko-wędkarskiej, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 1663/2025 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 8.07.2025 r.,

w dniach od 29.07.2025 r. do 18.08.2025 r.

- wykaz części działki nr 145/6 obręb 6 Krowodrza, rejon ul. Zarzecze, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na zielen przydomową, stanowiący załącznik do zgody nr 25/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 24.07.2025 r.,
- wykaz części działek nr 247, 248/2, 248/10, 248/11 obręb 50 Podgórze, rejon ul. Nowosądeckiej, przeznaczonych do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na ogródek działkowy, stanowiący załącznik do zgody nr 15/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 24.07.2025 r.,
- wykaz części działki nr 205/10 obręb 23 Podgórze, ul. Rączna, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na drogę dojazdową/dojście, stanowiący załącznik do zgody nr 10/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 24.07.2025 r.,
- wykaz części działki nr 159 obręb 1 Nowa Huta, ul. Powstańców, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na skład, produkcję, plac manewrowy wraz z drogą dojazdową oraz zielen, stanowiący załącznik do zgody nr 9/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 23.07.2025 r.,
- wykaz części działki nr 341/1 obręb 28 Podgórze, ul. Kozia, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas oznaczony na gastronomię oraz prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń oraz uczniowskich klubów sportowych, stanowiący załącznik do zgody nr 14/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 24.07.2025 r.,
- wykaz części działek nr 18, 20, 202/16, 202/28, 272/1 obręb 14 Podgórze, ul. Zabłocie, przeznaczonych do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas oznaczony na zielen przydomową, dojście, parking, wiatę śmietnikową, gastronomię, stanowiący załącznik do zgody nr 22/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 24.07.2025 r.,
- wykaz części działki nr 85 obręb 27 Nowa Huta, rejon ul. Brzeskiej, przeznaczonej do dzierżawy w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony na cel rolniczy, stanowiący załącznik do zgody nr 20/2025/DZ Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie z dnia 25.07.2025 r.

Z głębokim żalem informujemy,
że 26 lipca 2025 roku zmarł

Krzysztof Holewa

emerytowany pracownik
Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum.

W latach 1988-2018 zatrudniony
w Dziale Inwestycji, Remontów i Eksploatacji,
a następnie do roku 2021
w Dziale Zarządzania Majątkiem.

Rodzinie Zmarłego

wyrazy głębokiego współczucia
składają

*Zastępczyni Kanclerza Uniwersytetu Jagiellońskiego
ds. Collegium Medicum
oraz
społeczność akademicka*

REKLAMA 0011358687

Kompleksowa Obsługa Pogrzebów DYŻUR CAŁODOBOWY 12 650 97 10

 Cmentarz RAKOWICE
ul. Rakowicka 31a
tel. 12 411 67 58

 Cmentarz BATOWICE
ul. Reduta 3c
tel. 12 452 31 10

 ul. Bochnaka 7
tel. 12 650 97 10

 ul. Prądnicka 41
tel. 12 634 38 53

www.epitafium.krakow.pl

REKLAMA 0011358777

KARAWAN GRUPA

FIRM POGRZEBOWYCH

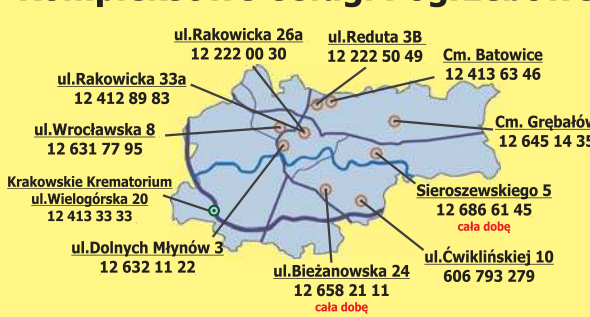
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ

12 411 11 11
12 658 21 11

również w
Niedziele i Święta

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

ul.Rakowicka 26a 12 222 00 30
ul.Reduta 3B 12 222 50 49
Cm. Batowice 12 413 63 46
ul.Rakowicka 33a 12 412 89 83
ul.Wrocławska 8 12 631 77 95
Krakowskie Krematorium ul.Wielogórska 20 12 413 33 33
ul.Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
ul.Bieżanowska 24 12 658 21 11
ul.Ćwiklińskiej 10 606 793 279
Cm. Grębałów 12 645 14 35
Sieroszewskiego 5 12 686 61 45
cała dobę

Nekrologi

zamówisz tutaj:
12 6 888 444, 508 26 26 84
Kraków, ul. Zabłocie 43 A
reklama.krakow@polskapress.pl

Teraz ładuję baterie... Słońcem, sokiem i totalnym nicnierobieniem

Katarzyna Cichopek na Instagramie o swoim urlopie w Grecji Fot. Sylwia Dąbrowa

Z ŻYCIA GWIAZD

Jan Englert

odpoczywa nad morzem

Aktor zakończył niedawno dyrektowanie Teatru Narodowego w Warszawie. Po sezonie wybrał się na wypoczynek nad morze do hotelu Bryza w Juracie. Zabrał ze sobą żonę Beatę Ścibakówną i córkę Helenę. Paparazzi Pudelka udokumentowali wyprawę rodziny na plażę. Małżonkowie pływali w Bałtyku, a ich córka wygrzewała się na słońcu.

Anita Werner

pojechała na Hawaje

Na urlop wybrała się też dziennikarka TVN. Wraz z partnerem pojechała aż na Hawaje. Ze zdjęć na Instagramie wiemy, że Werner wraz z Michałem Kołodziejczykiem zaliczyli plażę w Honolulu, gdzie mogli podziwiać popisy surferów, a potem zobaczyli Ogród Botaniczny Ho'omaluhia i weszli na szczyt Diamond Head.

Krzysztof Dębski

nie ceni dokonań syna

Uznany kompozytor ma syna Radzimira, którego specjalnością jest aranżowanie hip-hopowych hitów na orkiestrę pod szyldem Jimex Symfonicznie. Cieszy się to popularnością w kraju, a ostatnio młody Dębski podbija nawet Zachód. Okazuje się jednak, że ojciec nie ceni dokonań syna. W wywiadzie dla programu PRZEmiana, powiedział: No, można się cieszyć, że znalazł swoje poletko. Jest to inny świat. Na pewno bym wołał, żeby pisał swoje utwory. A to jest troszeczkę łatwizna. (GZL) Fot. Waldemar Wylegalski

W TELEWIZJI

Czas honoru. Powstanie TVP Historia, 19:00

W przededniu rocznicy. W ostatnich dniach lipca 1944 roku polskie podziemie z niecierpliwością czeka na sygnał do walki. Trwają ostatnie ćwiczenia plutonów Bronka (Maciej Zakościelny) i Władka (Jan Wiczorek) i Michał (Kuba Wesołowski) z Celiną (Olga Bołądź) spędzają romantyczne chwile nad wodą, zapominając na moment o wojnie...

Morderstwo w małym mieście

Epic Drama, 19:40

Gdy detektyw Karl Alberg przybywa do Gibsons w wyniku zmian we własnym życiu, nie wie, że istotne zmiany zachodzą także w tej małej, nadmorskiej społeczności. Okazuje się, że pozornie spokojne małe miasteczko ma swoje mroczne tajemnice...

Badman

TV Puls, 20:00

Niespełniony aktor dostaje rolę superbohatera. Wskutek wypadku doznaje amnezji i naprawdę się za takowego uważa, sądząc, że ma do spełnienia ważną misję – uratować świat od zła. A tym, że zło jest prawdziwe, a jego moce, nie do końca...

Piłka nożna: Kwalifikacje Ligi Konferencji UEFA

Polsat, 20:05 i TVP 2, 20:55

Druuga runda rozgrywek. Polsat pokaże mecz rewanżowy pomiędzy Jagiellonią Białystok a FK Novi Pazar, a TVP starcie Legii Warszawa z FC Baník Ostrawa.

KRZYŻÓWKA NR 117

Poziomo:

- 3) pletwał błękitny lub miecznik,
- 10) drapieżna ryba morska,
- 11) stan pod wpływem hipnozy,
- 12) francuska pieśń rewolucyjna,
- 14) roślina ogrodowa, jakobinka,
- 15) Eryk, aktor z filmu „Zabić bobra”,
- 16) okrycie z materiału gorszego gatunku,
- 19) półwypukły ornament architektoniczny,
- 23) roślina na kompot, rzewień,
- 27) ... Kościuszki w Australii,
- 28) państwo w Ameryce Południowej ze stolicą w Bogocie,
- 29) leczniczy torf stosowany w formie kąpeli,
- 30) naloł na miedzi, śniedz,
- 33) zimowe, grube okrycie,
- 37) składany przez żaby,
- 38) model stajenki betlejemskiej,
- 39) pierwsza w pociągu,
- 40) nie przykłada się do nauki,
- 41) sklep z wykwintnymi artykułami spożywczymi.

Pionowo:

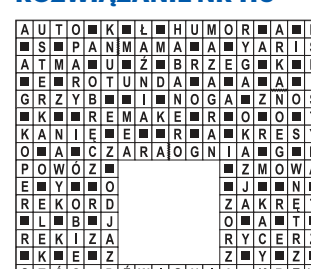
- 1) wydanie dzieła drukiem,
- 2) ciemnoniebieski kolor,
- 3) „Nasza ...”, nowela Marii Konopnickiej,
- 4) kontynent z Wybrzeżem Kości Stoniowej,
- 5) postać z powieści „W pustyni i w puszczy”,
- 6) szkodnik na liściach ziemniaka,
- 7) rodzinne strony królowej Bony,
- 8) drzewo na sawannie,
- 9) urzędnik sądu bez nominacji,

- 13) rybożerny ptak wodny,
- 17) zmniejszenie cierpienia, ukojenie,
- 18) mieszkaniowiec Kataru lub Omanu,
- 20) surowiec do wyrobu mat,
- 21) wykonywane przez koszykarzy,
- 22) wykorzystywana do mycia ciała,
- 24) cukrowy lub ćwikłowy,

- 25) dawniej nazywany bicyklem,
- 26) Adam, polski poeta („Nad głębinami”),
- 30) niewielki metalowy pojemnik,
- 31) nakrycie głowy Sikha,
- 32) artystyczny w pracowni malarza,
- 34) przeprowadza eksperymenty, badacz,
- 35) morska głębina, otchłań,
- 36) amerykański stan z Aleutami.

ROZWIĄZANIE NR 116

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Odkryjesz w sobie siłę do działania. Odważ się zrobić pierwszy krok. Horoskop dzienny przypomina, że szczęście sprzyja odważnym. **Ryby (19.02 - 20.03)** Zadbaj o harmonię i spokój. Czasem warto odpuścić i zaufać intuicji. Horoskop na dziś wróży, że drobny gest może znaczyć bardzo wiele. **Baran (21.03 - 19.04)** Nowe znajomości przyniosą ciekawe możliwości. Horoskop dzienny na czwartek mówi, że otwartość i szczerość będą Twoimi atutami.

Byk (20.04 - 20.05)

Czas zwolnić i wsłuchać się w potrzeby serca. Ktoś bliski czeka na Twój uśmiech. Horoskop dzienny to wskazówka, by dać mu go bez wahania. **Bliźnięta (21.05 - 21.06)** Blask reflektorów Ci sprzyja. Pokaż światu, na co Cię stać. Horoskop na dziś mówi, że duma i odwaga zaprowadzą Cię na sam szczyt. **Rak (22.06 - 22.07)** Detale mają znaczenie. Zadbaj o porządek w głowie i wokół siebie. Horoskop dzienny na czwartek mówi, że spokój wewnętrzny da Ci siłę.

Lew (23.07 - 22.08)

Balans to klucz do sukcesu. Unikaj skrajności i słuchaj obu stron. Horoskop dzienny wróży, że dzisiejszy wybór wpłynie na przyszłe relacje. **Panna (23.08 - 22.09)** Pewien sekret wyjdzie na jaw, ale nie bój się prawdy. Horoskop na dziś mówi, że odwaga w emocjach pomoże Ci odzyskać kontrolę i spokój. **Waga (23.09 - 22.10)** Przygoda kusi – nie odmawiaj! Dziś każde „tak” otwori nowy rozdział. Horoskop dzienny na czwartek radzi działać zgodnie z sercem.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Ambicje rosną, ale nie zapominaj o innych. Horoskop dzienny przypomina, że sukces smakuje lepiej, gdy możesz dzielić go z bliskimi. **Strzelec (22.11 - 21.12)** Pomysł z pozoru szalony może okazać się genialny. Kreatywność zapłonie. Horoskop na dziś to wskazówka, by działać bez lęku i z pasją! **Koziorożec (22.12 - 19.01)** Zaufaj przeczuciom – one Cię nie zawiodą. Horoskop dzienny na czwartek mówi, że miłość i sztuka będą Twoim schronieniem i inspiracją.

SIATKÓWKA RUSZYŁ FINAŁ LIGI NARODÓW SIATKARZY. BRAZYLIJCZYCY JUŻ CZEKAJĄ NA... POLAKÓW

Czas na rywali z Kraju Kwitnącej Wiśni

Paweł Wiśniewski
redakcja@polskapress.pl

W jednym z najstarszych miast Chin - Ningbo ruszył turniej finałowy 7. edycji Ligi Narodów siatkarzy. Dzisiaj, o godz. 13.00, ćwierćfinałowym rywalem Polaków będą zawsze groźni Japończycy.

W pierwszych ćwierćfinałach zawodów rozgrywanych w hali „Beilun Gymnasium” siatkarze Włoch pokonali Kubę 3:1 (25:18, 25:19, 20:25, 25:21), a trochę niepewni Brazylijczycy rozprawili się z Chińczykami 3:1 (29:31, 25:19, 25:16, 25:21).

Zespół „Azzurri” po raz trzeci awansował do półfinału Ligi Narodów, która rozgrywana jest od 2018 roku. Jeszcze ani razu nie stanął na podium tych rozgrywek.

Reprezentacja Polski, która walczy o szósty z rzędu medal tej imprezy i siódme trofeum pod wodzą trenera Nikoli Grbica, do rywalizacji przystąpi dzisiaj, a rywalem będzie Japonia, prowadzona przez

francuskiego trenera Laurenta Tillie.

W czerwcu tego roku, w pierwszym turnieju fazy interkontynentalnej w chińskim Xi'an, nasi siatkarze pokonali reprezentantów Kraju Kwitnącej Wiśni 3:1. Obie drużyny występowały jednak wówczas w zupełnie innych zestawieniach.

W tym samym składzie

Do Chin Biało-Czerwoni dotarli w minioną niedzielę czasu polskiego. Do Ningbo trener Grbic zabrał identyczny skład, który walczył w ostatnim turnieju fazy interkontynentalnej w Gdańsku, gdzie w czterech meczach poniósł dwie przykre i niespodziewane porażki - z Kubą 1:3 i Bułgarią 2:3.

Drużynie nie pomoże przyjmujący Aleksander Śliwka, który tuż przed rozpoczęciem zmagania w Polsce doznał poważnej kontuzji, wykluczającej go z gry do końca sezonu reprezentacyjnego.

W Ningbo nie wystąpią także kapitan Bartosz Kurek oraz środkowy Norbert Huber,

Kilka dni temu, 27 lipca, minęło sześć lat, od kiedy Wilfredo Leon zadebiutował w reprezentacji Polski. Pierwsze 19 lat swojego życia siatkarz spędził na Kubie

którzy z urazami zmagali się od początku przygotowań kadry. Obaj wrócili już jednak do treningów (ćwiczą w Nysie, z tamtejszym I-ligowym zespołem PSG Stal) i mają być gotowi na imprezę docelową w tym sezonie, czyli wrześniowe mi-

strzostwa świata na Filipinach.

Kolej na Brazylię

Jeśli Polacy pokonają Japończyków, to w półfinale trafią na zwycięzców fazy interkontynentalnej Brazylijczyków. Z „Canarinhos” przegrali

w drugim turnieju w Chicago 1:3.

REPREZENTACJA POLSKI:

- rozgrywający: Jan Firlej i Marcin Komenda
- atakujący: Bartłomiej Bołędz i Kewin Sasak
- środkowi: Szymon Jakubiszak, Jakub Kochanowski, Jakub Nowak i Mateusz Poręba

- przyjmujący: Bartosz Bednorz, Tomasz Fornal, Wilfredo Leon, Kamil Semeniuk i Artur Szalpak
- libero: Maksymilian Granieczny i Jakub Popiwczak

PROGRAM TURNIEJU: ĆWIERĆFINAŁY

Środa, 30 lipca
Włochy - Kuba 3:1 (25:18, 25:19, 20:25, 25:21)
Brazylia - Chiny 3:1 (29:31, 25:19, 25:16, 25:21)
Czwartek, 31 lipca
Francja - Słowenia (godz. 9.00)
Japonia - Polska (godz. 13.00)

PÓŁFINAŁY

Sobota, 2 sierpnia
Brazylia - Japonia/Polska (godz. 9.00)
Włochy - Francja/Słowenia (godz. 13.00)

MECZ O 3. MIEJSCE

Niedziela, 3 sierpnia (godz. 9.00)

FINAŁ

Niedziela, 3 sierpnia (godz. 13.00)

PODZIAŁ NAGRÓD:

Zwycięzcy: 1 000 000 \$
2. miejsce: 500 000 \$
3. miejsce: 300 000 \$
4. miejsce: 180 000 \$
5. miejsce: 130 000 \$
6. miejsce: 85 000 \$
7. miejsce: 65 000 \$
8. miejsce: 40 000 \$
© P

Gwiazdy na boisku i trenerskich ławkach. Szachtar gra z Besiktasem

Bartosz Karcz
bartosz.karcz@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. Dzisiaj o godz. 20 na stadionie przy ul. Reymonta w Krakowie Szachtar Donieck podejmie Besiktas Stambuł. Będzie to rewanżowe spotkanie II rundy eliminacji Ligi Europy.

Stadion Wisły znów będzie gościł europejskie puchary i będzie to naprawdę duże granie. W obu zespołach nie brakuje bowiem świetnych piłkarzy, wycenianych nawet na kilkadziesiąt milionów euro! Już same nazwiska trenerów robią duże wrażenie. Szachtar prowadzi legenda... tureckiej piłki Arda Turan. W reprezentacji Turcji zagrał 100 razy. W czasie swojej kariery reprezentował barwy takich klubów, jak Galatasaray, Manisaspor czy Istanbul Basaksehir. Szerokiej, światowej publiczności Arda Turan dał się jednak poznać przede wszystkim jako piłkarz Atletico Madryt, z którym wygrał m.in. Ligę Europy. Grał też w Barcelonie.

Szachtar ma zatem obytego w światowym futbolu szkoleniowca, ale co powiedzieć w takim razie o Besiktasie? Tutaj na ławce trenerskiej zasiada przecież Ole Gunnar Solskjaer. To

Na konferencję Ole Gunnara Solskjaera przyszedł piłkarz Wisły Angel Rodado, bo Norweg jest jego idolem

prawdziwa legenda Manchesteru United, do historii którego przeszedł m.in. strzelając zwycięską bramkę w finale Ligi Mistrzów z Bayernem Monachium w 1999 roku. Właśnie w Manchesterze United Ole Gunnar Solskjaer zaczynał też swoją przygodę z trenerką. Norweg pracował też w Molde i Cardiff, a od stycznia jest już szkoleniowcem Besiktasu.

Na przedmeczową konferencję prasową Norwega pofatygował się specjalnie Angel Rodado, gwiazda Wisły Kraków. Żartowaliśmy z Hiszpanem czy chce się przenieść do Besiktasu? Ten stwierdził jednak, że przyszedł, bo Sol-

skaer to jego idol. I chciał po prostu poznać tak wybitnego przed laty napastnika. Panowie ucieli sobie krótką pogawędkę, zrobili wspólne zdjęcie. A później Solskjaer w kwestii awansu powiedział: - Postaramy się strzelić jedną bramkę, a później zobaczymy.

Jego zespół łatwo mieć nie będzie. Pierwszy mecz w Stambule przegrał bowiem 2:4.

Czwartkowy mecz Szachtara z Besiktasem może zobaczyć z wysokości trybun około 10 tysięcy widzów, czyli około 30 procent pojemności stadionu. Przyjechać ma dużo tureckich kibiców. © P

REKLAMA

0011374641

KS CRACOVIA

KS LECHIA

80

CRACOVIA X LECHIA GDAŃSK

03.08.2025 / 14:45

#WakacjeNaCracovii

PRO BOLEŚNIARZ

EKSTRAKLASA

SPORT

www.sportowy24.pl

Szymonowicz: Wieczysta musi się nauczyć tej pierwszej ligi

Artur Bogacki
artur.bogacki@polskapress.pl

I LIGA PIŁKARSKA. Rozmowa z Dawidem Szymonowiczem, obrońcą Wieczystej Kraków, który zdobył jedną z bramek w wygranym 2:1 meczu I ligi piłkarskiej z Pogonią Siedlce.

Strzelił pan historyczną bramkę, pierwszą w domowym spotkaniu Wieczystej na zapleczu ekstraklasy.

Na pewno się z tego cieszę i jeszcze bardziej się cieszę ze zwycięstwa, aczkolwiek mecz miał dosyć dziwny przebieg. Na pewno widać, że ta drużyna musi się tej ligi nauczyć, bo jeżeli w pierwszej połowie jest bardzo duża przewaga, to trzeba „zamykać” mecz, powinniśmy zdobyć trzecią bramkę i zupełnie inaczej by to wyglądało. A tak przysporzyliśmy sobie niepotrzebnych nerwów, problemów i tak naprawę do samego końca mogło się to różnie potoczyć. Ten poziom z pierwszych 30-35 minut trzeba utrzymać dłużej, bo tyle może nie wystarczyć, by regularnie wygrywać.

Trener Przemysław Cecherz mówił, że przebieg drugiej połowy wynikał też z tego, że dużo było walki, niemal wręcz, na całym boisku. Ta I liga pewnie tak będzie wyglądać.

Być może tak, należy się przystosować do tego, jak rywale

Dawid Szymonowicz przed chwilą strzelił gola Pogoni Siedlce i odbiera zasłużone gratulacje od Carlitosa

będą grali. Dla większości zespołów w tej lidze pewnie to będzie główna broń. Trzeba umieć sobie z tym poradzić. I tyle.

W samej końcówce chyba już wam brakło sił na tę walkę, wkradła się bardzo dużo nerwowość. Rywale mieli sporo okazji na przynajmniej remis. Nie wiem, co jest tego przyczyną. Zgadza się z tym, że w drugiej połowie zdecydowanie straciliśmy kontrolę nad tym meczem. Mogło się różnie potoczyć, dlatego cieszymy się, że udało się wygrać, zgarnąć trzy punkty i zebrać cenną lekcję, bo ta drużyna tej I ligi musi się nauczyć, żeby

SPORT W TV
8.45, Polsat Sport 1, siatkówka, Francja - Słowenia (Liga Narodów); **12.45, Polsat, Polsat Sport 1**, siatkówka, Japonia - Polska (Liga Narodów); **13.55, TVP Sport**, skoki narciarskie, Letnie Mistrzostwa Polski - Wisła 2025; **20.05, Polsat, Polsat**

Sport 1, piłka nożna, Jagiellonia Białystok - FK Novi Pazar (Eliminacje Ligi Konferencji); **20.25, TVP Sport**, piłka nożna, MSK Żylin - Raków Częstochowa (Eliminacje Ligi Konferencji); **20.55, TVP 2**, piłka nożna, Legia Warszawa - Banik Ostrawa (Eliminacje Ligi Europy). (BK)

w składzie. Wy na co dzień czujecie, że musicie o to walczyć?
Na pewno tak, zawodników jest wielu, każdy ma odpowiednią jakość. Taka sytuacja pomaga, podnosi poziom. W tygodniu na treningach naprawdę trzeba się napocić, żeby sobie odpowiednio radzić. To też nastawia do tego, że każdy chce grać. Jeżeli ktoś w tygodniu będzie się słabo prezentował, to nie będzie grał.

Są doświadczeni zawodnicy, ograni w ekstraklasie, kilku nowych, w tym pan. Jaką pan dla siebie rolę widzi w tej drużynie? Miejsce w składzie na razie jest.
No tak, oby jak najdłużej je utrzymać. Chcę być zawodnikiem, który będzie regularnie występował w pierwszej jedenastce i stanowił o obliczu gry defensywnej tej drużyny.

Dlaczego zdecydował się pan na przejście z Puszczy Niepołomice do Krakowa?
To nie był pierwszy raz, gdy Wieczysta się do mnie odezwała. Teraz po prostu okoliczności tak się zbiegły, że wszystko poszło szybko, konkretnie, udało się porozumieć.

Zewsząd słychać, że Wieczysta ma walczyć o awans do ekstraklasy. Wy w drużynie macie poczucie, że jest taki potencjał?
Uważam, że tak. Bo jeśli zespół ma na tyle wyrównaną, szeroką kadrę, to zdecydowanie można o tym myśleć. ©©

LOTTO
Wtorek, 29.07; Multi Multi (21.40): 2, 4, 10, 21, 23, 34, 37, 50, 52, 54, 55, 59, 61, 63, 66, 68, 73, 75, 77, 79; plus 55; **Kaskada (21.40):** 1, 3, 5, 6, 9, 10, 13, 17, 18, 19, 21, 24; **Lotto:** 10, 32, 34, 36, 37, 39; **Lotto Plus:** 3, 20, 25, 32,

33, 40 **Mini Lotto:** 6, 7, 15, 25, 34; **Ekstra Pensja:** 13, 14, 30, 34, 35 - 2; **Ekstra Premia:** 4, 5, 6, 17, 20 - 1
Środa, 30.07; Multi Multi (14): 1, 3, 4, 6, 8, 15, 16, 20, 37, 39, 41, 46, 53, 58, 60, 66, 67, 68, 72, 73; **Kaskada (14):** 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 14, 15, 19, 20, 21

Mają przyjechać kibice Wisły Kraków, w Tychach popsuły się kołowrotki

Bartosz Karcz
bartosz.karcz@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. 4 sierpnia o godz. 19 GKS Tychy będzie podejmował Wisłę Kraków. Na mecz ten oczywiście nie zostaną wpuszczeni kibice „Białej Gwiazdy” w zorganizowanej grupie.

Piszemy oczywiście - bo to kolejny rozdział bojkotu fanów Wisły, który trwa już trzeci sezon. Jaki tym razem GKS podał powód? Tradycyjnie już w Tychach zepsuł się sektor gości przed przyjazdem kibiców Wisły.

W komunikacie, jaki na swojej stronie zamieścił GKS Tychy, czytamy: Zarząd Klubu Piłkarskiego GKS Tychy S.A. informuje, że w związku z otrzymaną w dniu 28.07.2025 r. informacją od właściciela i operatora Stadionu Miejskiego w Tychach o stwierdzonej usterce w obrębie części systemu kontroli wejścia (strefa kibiców gości) na Stadionie Miejskim w Tychach, co powoduje konieczność wyłączenia dostępności strefy kibiców gości (sektory I-1 oraz I-2 na trybunach stadionu) do odwołania, podczas zaplanowanej na 4 sierpnia 2025 r. imprezy masowej - meczu piłki nożnej pomiędzy GKS Tychy a Wisłą Kraków, brak jest możliwości przyjęcia zorganizowanej grupy kibiców drużyny klubu gościa.

To nie jest pierwszy przypadek w Tychach, gdy przed przy-

jazdem Wisły nagle awarii ulega infrastruktura sektora gości. W sierpniu 2023 roku miał być uszkodzony system bezpieczeństwa. Z kolei w poprzednim sezonie GKS powołał się m.in. na... żałobę po śmierci papieża Franciszka.

Na to, co kolejny raz spotyka kibiców Wisły, zareagowali właściciele. Ten nowy, Peter Moore napisał na platformie X: Nie twierdzę, że w pełni i dogłębnie rozumiem historyczne fakty stojące za tą sytuacją, ale to głęboko niepokojące, że kibice Wisły Kraków są regularnie wykluczani z meczów wyjazdowych. Doskonale wiem, jaką siłę mają kibice gości na stadionie. To podważa integralność ligi i ducha uczciwej rywalizacji. Piłka nożna bez kibiców jest niczym, a wybiórcze wykluczenie szkodzi grze, którą wszyscy kochamy.

Moore nie jest zresztą jedynym współwłaścicielem Wisły, który w środę zabrał głos w tej sprawie. Jarosław Królewski zamieścił pismo, jakie krakowski klub otrzymał z Tychów, a Adam Łanoszka zwrócił się do prezesa PZPN Cezarego Kulczyńskiego w bardzo mocnych słowach: Żałosne to za mało. To beczelna kpina z regulaminu PZPN. Cezary Kulesza - ile jeszcze czasu będziesz tolerował tą patologię? Spartak Trnawa też nas nie chciał wpuścić, UEFA szybko i skutecznie zareagowała. Czas na męskie decyzje. Piłka nożna dla kibiców. ©©

Mateusz Klich w Cracovii? Trzeba poczekać

Jacek Żukowski
jacek.zukowski@polskapress.pl

EKSTRAKLASA PIŁKARSKA. Go-rący jest temat powrotu Mateusza Klicha do Cracovii. Przypomnijmy, że wychowanek Tarnovii grał w „Pasach” od wiosny 2006 do końca sezonu 2010/2011.

Od czasów juniorskich, przez Młodą Ekstraklasę, do pierwszego zespołu. 22 lipca Klich rozwiązał kontrakt z Atlantą United w lidze MLS. Pojawił się temat powrotu do „Pasów”. Był on już

obecny w zespole, gdy Klich rozstał się z DC United, ale wtedy pozyskała go Atlanta.

Teraz, jak poinformował pierwszy Mateusz Janiak, piłkarz ustalił już warunki umowy z Cracovią. Klich ustalił już warunki, ale na dołączenie pomocnika do klubu trzeba będzie jednak trochę poczekać. Wszystko ze względu na formalności i przepisy obowiązujące w amerykańskiej MLS. Zawodnik podpisuje kontrakt nie z klubem, a z ligą. Piłkarz jest chroniony przez Związek Piłkarzy MLS w przypadku umieszczenia na liście pił-

karzy zwolnionych przez klub. Każdy klub MLS miał 48 godzin od momentu ogłoszenia zwolnienia na ewentualne pozyskanie piłkarza. Po Klichu nikt się nie zgłosił, a więc jest on wolnym zawodnikiem.

Ale formalności mogą potrwać około dwóch tygodni, tak więc dopiero w okolicach połowy miesiąca Cracovia może ogłosić transfer.

25-letni Klich za Oceanem grał przez trzy sezony. Ostatni był dla niego najsłabszy, w 16 meczach popisał się tylko jedną asystą. W pierwszym roku gry w DC Uni-

ted w 32 meczach strzelił 4 gole i zanotował 7 decydujących podań, w drugim zaś w 31 spotkaniach trafił do siatki rywali 2 razy i miał 5 asyst.

Klich to były reprezentant Polski - zanotował 41 występów w kadrze, w których strzelił 2 gole. Dorobku w ekstraklasie wcale nie ma okazałego - 56 występów i 5 bramek. Wyjechał z niej bowiem zaledwie po trzech sezonach gry i podbił rynki w Niemczech, Holandii i Anglii, najdłużej grając w Leeds. Zanotował 82 występy w Premier League, 5 goli i 7 asyst. ©©

Kibice Wisły Kraków już trzeci sezon z rzędu mają problem, żeby wspierać swój klub na meczach wyjazdowych